

Підсумки діяльності страхових компаній за 2015 рік

Ринок страхових послуг залишається одним з найбільш капіталізованих серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на 31.12.2015 становила 361, у тому числі СК "life"¹ – 49 компаній, СК "non-life" – 312 компаній, (станом на 31.12.2014 – 382 компанії, у тому числі СК "life" – 57 компаній, СК "non-life" – 325 компаній). Кількість страхових компаній має тенденцію до зменшення, так за 2015 рік порівняно з 2014 роком, кількість компаній зменшилася на 21 СК, порівняно з 2013 роком зменшилася на 46 СК.

За 2015 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП становила 1,5%, що на 0,2 в.п. менше в порівнянні з 2014 роком; частка чистих страхових премій у відношенні до ВВП за 2015 рік становила 1,1%, що на 0,1 в.п. менше в порівнянні з відповідним показником 2014 року.

У порівнянні з 2014 роком на 2 968,7 млн. грн. (11,1%) збільшився обсяг надходжень валових страхових премій, обсяг чистих страхових премій² збільшився на 3 762,1 млн. грн. (20,2%). Збільшення валових страхових премій відбулося з таких видів страхування: страхування вантажів та багажу (збільшення валових страхових платежів на 1 713,4 млн. грн. (93,0%)); автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка") (збільшення валових страхових платежів на 1 311,6 млн. грн. (20,0%)); страхування відповідальності перед третіми особами (збільшення валових страхових платежів на 619,7 млн. грн. (43,0%)); медичне страхування (збільшення валових страхових платежів на 303,8 млн. грн. (18,7%)); страхування майна (збільшення валових страхових платежів на 280,9 млн. грн. (8,8%)); авіаційне страхування (збільшення валових страхових платежів на 172,3 млн. грн. (62,3%)); страхування медичних витрат (збільшення валових страхових платежів на 158,6 млн. грн. (47,8%)). Проте, у порівнянні з 2014 роком, зменшився обсяг валових страхових премій з таких видів страхування, як: страхування фінансових ризиків (зменшення валових страхових платежів на 741,3 млн. грн. (17,1%)); страхування від нещасних випадків (зменшення валових страхових платежів на 427,8 млн. грн. (44,4%)); страхування кредитів (зменшення валових страхових платежів на 336,0 млн. грн. (49,1%)); страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (зменшення валових страхових платежів на 330,3 млн. грн. (14,3%)).

Питома вага чистих страхових премій у валових страхових преміях за 2015 рік становила 75,2%, що на 5,7 в.п. більше в порівнянні з 2014 роком.

Протягом аналізованого періоду зросла кількість укладених договорів страхування на 67 716,1 тис. одиниць (або на 50,3%), при цьому на 73 503,7 тис. одиниць (у 2,8 рази) зросла кількість договорів з добровільного

¹ Скорочення: СК "Life" – страхові компанії, що здійснюють страхування життя, СК "non-Life" – страхові компанії, що здійснюють страхування видів, інших, ніж страхування життя.

² Чисті страхові премії (виплати) – розраховані як валові страхові премії (виплати) за мінусом частки страхових премій (виплат), які сплачуються перестраховикам-резидентам (компенсовані перестраховиками-резидентами).

страхування, в тому числі: кількість укладених договорів страхування майна збільшилася на 27 781,4 тис. одиниць (у 8,3 рази); кількість укладених договорів страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ збільшилася на 27 827,1 тис. одиниць (у 10,4 разів); кількість укладених договорів страхування від нещасних випадків збільшилася на 6 373,3 тис. одиниць (на 62,1%).

Обсяг валових страхових виплат/відшкодувань у порівнянні з 2014 роком збільшився на 3 035,1 млн. грн. (59,9%), обсяг чистих страхових виплат збільшився на 2 709,8 млн. грн. (55,4%). Зростання обсягів валових страхових виплат за 2015 рік мало місце у всіх основних системоутворюючих видах страхування. Так збільшилися валові страхові виплати з таких видів страхування, як: автострахування (збільшення валових страхових платежів на 313,3 млн. грн. (10,9%)) та страхування життя (збільшення валових страхових виплат на 252,4 млн. грн. (105,5%)). Також значно збільшилися валові страхові виплати зі страхування фінансових ризиків на 1 355,7 млн. грн. (у 2,9 рази) та страхування майна на 257,7 млн. грн. (146,1%). Водночас, зменшилися валові страхові виплати зі страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ на 83,0 млн. грн. (43,1%).

Рівень валових виплат у порівнянні з аналогічним періодом 2014 року (18,9%) збільшився на 8,3 в.п. та становив 27,2%. Рівень чистих страхових виплат станом на 31.12.2015 становив 34,0%, що більше на 7,7 в.п. у порівнянні з аналогічним періодом минулого року.

Високий рівень валових та чистих страхових виплат спостерігається з медичного страхування – 62,1% та 64,3%, за видами добровільного особистого страхування – 46,2% та 48,9%, страхування життя – 22,5%, з обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів – 37,6% та 34,8% відповідно.

Операції вихідного перестрахування за 2015 рік зросли на 2,1% з 9 704,2 млн. грн. до 9 911,3 млн. грн. На збільшення операцій вихідного перестрахування за 2015 рік вплинуло збільшення на 65,3% перестрахування із страховиками-нерезидентами. При цьому, на 9,7% зменшилась операції з перестрахування в середині країни.

Страхові резерви станом на 31.12.2015 зросли на 16,1% у порівнянні з аналогічною датою 2014 року, при цьому технічні резерви – на 9,2%, а резерви зі страхування життя – на 29,8%.

У порівнянні з аналогічною датою 2015 року зменшились такі показники, як загальні активи страховиків (-13,6%); активи, визначені ст. 31 Закону України «Про страхування» для представлення коштів страхових резервів (-10,1%) та обсяг сплачених статутних капіталів (-4,3%).

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка представлені в таблиці 1.

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка

	2013	2014	2015	Темпи приросту	
				2014/ 2013	2015/ 2014
				%	%
Кількість договорів страхування, укладених протягом звітного періоду, тис. одиниць					
Кількість договорів, крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті, у тому числі:	87 328,5	35 975,7	109 106,8	-58,8	203,3
- зі страхувальниками-фізичними особами	80 345,0	32 699,4	106 321,2	-59,3	225,1
Кількість договорів з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті	97 952,0	98 737,5	93 322,5	0,8	-5,5
Страхова діяльність, млн. грн.					
Валові страхові премії, у тому числі:	28 661,9	26 767,3	29 736,0	-6,6	11,1
зі страхування життя	2 476,7	2 159,8	2 186,6	-12,8	1,2
Валові страхові виплати, у тому числі:	4 651,8	5 065,4	8 100,5	8,9	59,9
зі страхування життя	149,2	239,2	491,6	60,3	105,5
Рівень валових виплат, %	16,2%	18,9%	27,2%	-	-
Чисті страхові премії	21 551,4	18 592,8	22 354,9	-13,7	20,2
Чисті страхові виплати	4 566,6	4 893,0	7 602,8	7,1	55,4
Рівень чистих виплат, %	21,2%	26,3%	34,0%	-	-
Перестраховування, млн. грн.					
Сплачено на перестраховування, у тому числі:	8 744,8	9 704,2	9 911,3	11,0	2,1
- перестраховикам-резидентам	7 110,4	8 173,7	7 381,1	15,0	-9,7
- перестраховикам-нерезидентам	1 634,4	1 530,5	2 530,2	-6,4	65,3
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	486,7	640,9	1 345,8	31,7	110,0
- перестраховиками-резидентами	85,2	172,4	497,7	102,3	188,7
- перестраховиками-нерезидентами	401,5	468,5	848,1	16,7	81,0
Отримані страхові премії від перестраховувальників-нерезидентів	324,0	12,9	38,1	-96,0	195,3
Виплати, компенсовані перестраховувальникам-нерезидентам	27,4	9,9	12,9	-63,9	30,3
Страхові резерви, млн. грн.					
Обсяг сформованих страхових резервів	14 435,7	15 828,0	18 376,3	9,6	16,1
- резерви зі страхування життя	3 845,8	5 306,0	6 889,3	38,0	29,8
- технічні резерви	10 589,9	10 522,0	11 487,0	-0,6	9,2
Активи страховиків та статутний капітал, млн. грн.					
Загальні активи страховиків (згідно з формою 1 (П(С)БО 2))	66 387,5	70 261,2	60 729,1	5,8	-13,6
Активи, визначені ст. 31 Закону України «Про страхування» для представлення коштів страхових резервів	37 914,0	40 530,1	36 418,8	6,9	-10,1
Обсяг сплачених статутних капіталів	15 232,5	15 120,9	14 474,8	-0,7	-4,3

Кількість страхових компаній

Кількість страхових компаній (СК) станом на 31.12.2015 становила 361, з яких 49 СК зі страхування життя (СК "Life") та 312 СК, що здійснювали види страхування, інші, ніж страхування життя (СК "non-Life"). За 2015 рік кількість страхових компаній зменшилася на 21 СК.

Таблиця 2

Кількість страхових компаній у 2013 – 2015 рр.

Кількість страхових компаній	Станом на 31.12.2013	Станом на 31.12.2014	Зміни у 2015 році		Станом на 31.12.2015
			внесено інформацію	виключено інформацію	
Загальна кількість	407	382	9	30	361
в т.ч. СК "non-Life"	345	325	9	22	312
в т.ч. СК "Life"	62	57	0	8	49

Страхові премії

Валові страхові премії, отримані страховиками при страхуванні та перестраховуванні ризиків від страхувальників та перестраховувальників за 2015 рік, становили **29 736,0 млн. грн.**, з яких:

10 239,5 млн. грн. (34,4%), що надійшли від фізичних осіб;

19 496,5 млн. грн. (65,6%), що надійшли від юридичних осіб.

За 2014 рік загальна (валова) сума страхових премій, отриманих страховиками, становила 26 767,3 млн. грн., з яких:

9 519,9 млн. грн. (35,6%), що надійшли від фізичних осіб;

17 247,4 млн. грн. (64,4%), що надійшли від юридичних осіб.

За 12 місяців 2015 року сума отриманих страховиками валових премій з видів страхування, інших, ніж страхування життя становила **27 549,4 млн. грн.** (або 92,6% від загальної суми страхових премій), а зі страхування життя – **2 186,6 млн. грн.** (або 7,4% від загальної суми страхових премій).

Чисті страхові премії за 2015 рік становили **22 354,9 млн. грн.**, що становить 75,2% від валових страхових премій. Чисті страхові премії за 2014 рік становили 18 592,8 млн. грн., або 69,5% від валових страхових премій.

Обсяги валових страхових премій за 2015 рік збільшились порівняно з 2014 роком на 11,1%, з 2013 роком зросли на 3,7%. Найбільший ріст валових страхових премій відбувся у II кварталі 2015 року на 21,0% порівняно з I кварталом 2015 року.

Чисті страхові премії збільшилися на 20,2% порівняно з 2014 роком, та на 3,7% порівняно з 2013 роком.

Концентрація страхового ринку за надходженнями валових страхових премій станом на 31.12.2015 представлена в таблиці 3.

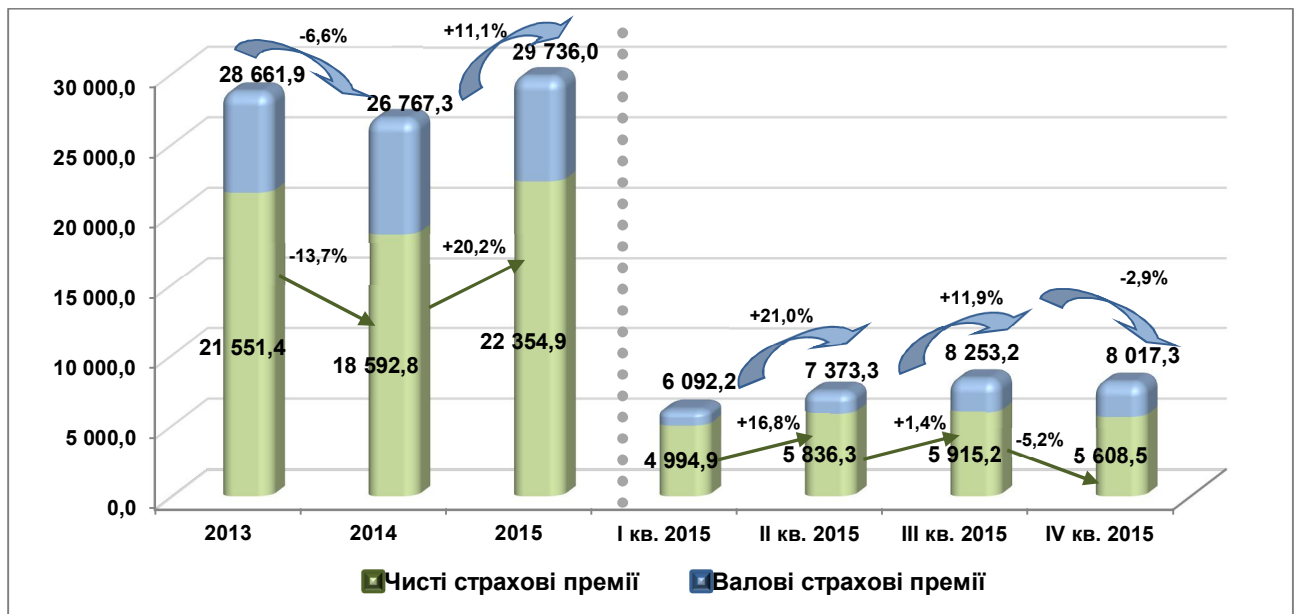


Рис. 1. Динаміка страхових премій за 2013 – 2015 рр. (млн. грн.)

Таблиця 3

Концентрація страхового ринку за 2015 рік

Перші (Тор)	страхування "Life"		страхування "non-Life"		
	Надходження премій (млн. грн.)	Частка на ринку, %	Надходження премій (млн. грн.)	Частка на ринку, %	Кількість СК, які більше 50% страхових премій отримали від перестраховувальників
Тор 3	936,1	42,8	4 049,8	14,7	1
Тор 10	1 921,4	87,9	10 011,2	36,3	4
Тор 20	2 164,0	99,0	16 613,3	60,3	7
Тор 50	2 186,6	100,0	23 408,7	85,0	11
Тор 100	X	x	26 472,1	96,1	13
Тор 200	X	x	27 508,6	99,9	15
Всього по ринку	2 186,6	100,0	27 549,4	100,0	22

Можна констатувати, що незважаючи на значну кількість компаній, фактично на страховому ринку основну частку валових страхових премій – 99,9% – акумулюють 200 СК "non-Life" (64,1% всіх СК "non-Life") та 99,0% – 20 СК "Life" (40,8% всіх СК "Life").

По ринку страхування життя Індекс Герфіндаля – Гіршмана (ННІ) склав 982,98 (у 2014 році – 1042,55), по ринку ризикових видів страхування становив 232,72 (у 2014 році – 206,72). В цілому по страховому ринку Індекс Герфіндаля – Гіршмана склав 205,07 (у 2014 році – 181,49).

Дані свідчать, що на ринку видів страхування інших, ніж страхування життя, спостерігається значний рівень конкуренції (ННІ в 4 рази менше 1000), в той час як на ринку страхування життя наявна помірна монополізація.

Страхові премії за видами страхування за 2014–2015 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 4 та на рис. 2, 3, 4.

Таблиця 4

Страхові премії за видами страхування за 2014 – 2015 рр. (обсяги, структура та темпи приросту)

Види страхування	Страхові премії, млн. грн.				Структура страхових премій				Темпи приросту страхових премій	
	Валові		Чисті		Структура валових страхових премій		Структура чистих страхових премій		валових премій	чистих премій
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2015/2014	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страхування життя	2 159,8	2 186,6	2 159,7	2 186,6	8,1%	7,4%	11,6%	9,8%	1,2%	1,2%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	24 607,5	27 549,4	16 433,1	20 168,3	91,9%	92,6%	88,4%	90,2%	12,0%	22,7%
Добровільне особисте страхування	3 229,0	3 224,9	2 767,7	3 039,7	12,1%	10,8%	14,9%	13,6%	-0,1%	9,8%
Добровільне майнове страхування	15 960,6	17 111,3	9 345,7	10 944,3	59,6%	57,5%	50,3%	49,0%	7,2%	17,1%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	4 339,9	3 598,6	2 019,1	2 172,9	16,2%	12,1%	10,9%	9,7%	-17,1%	7,6%
Добровільне страхування відповідальності	1 582,4	2 290,8	786,6	1 608,9	5,9%	7,7%	4,2%	7,2%	44,8%	104,5%
Недержавне обов'язкове страхування	3 835,5	4 922,4	3 533,1	4 575,4	14,3%	16,6%	19,0%	20,5%	28,3%	29,5%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	3 149,3	4 044,2	2 887,7	3 742,0	11,8%	13,6%	15,5%	16,7%	28,4%	29,6%
Державне обов'язкове страхування	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ВСЬОГО (всі види страхування)	26 767,3	29 736,0	18 592,8	22 354,9	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	11,1%	20,2%

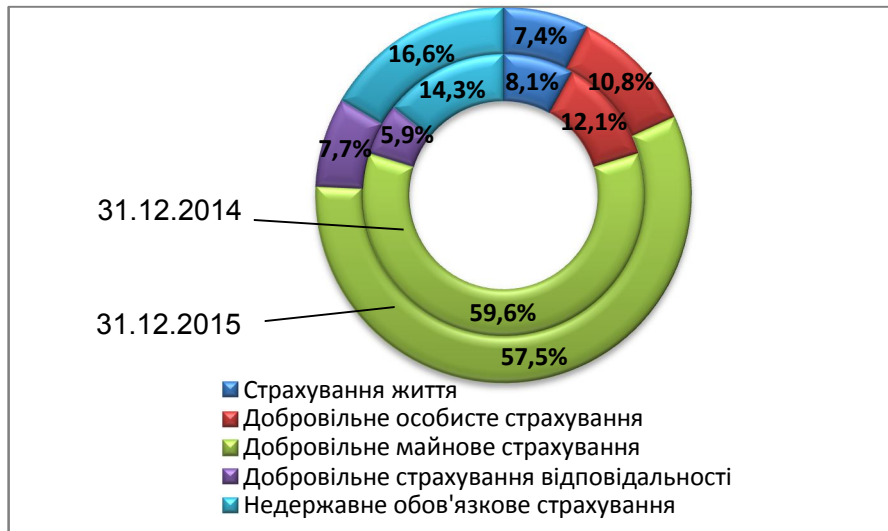


Рис. 2. Структура валових страхових премій станом на 31.12.2014 та 31.12.2015

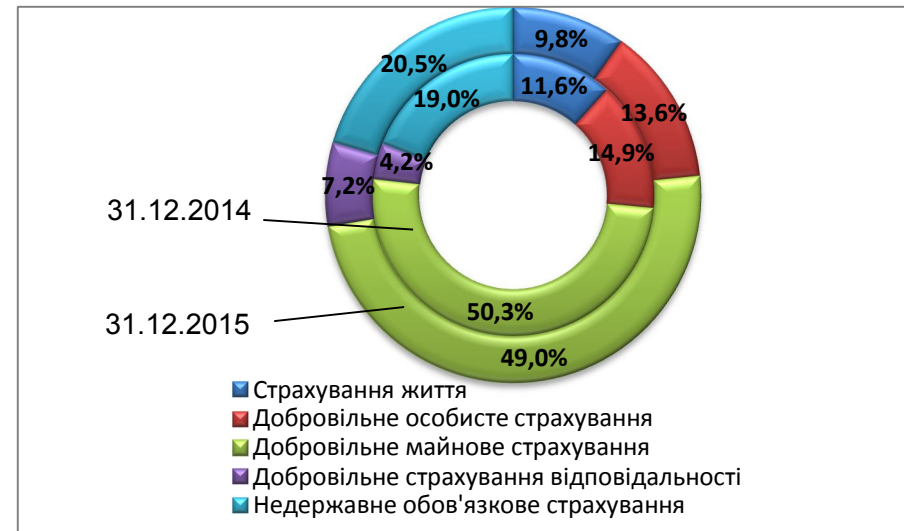


Рис. 3. Структура чистих страхових премій станом на 31.12.2014 та 31.12.2015

Структура валових та чистих страхових премій за 2014-2015 рр. представлена в таблиці 5.

Таблиця 5

Структура валових та чистих страхових премій за 2014-2015 рр.

Види страхування	Страхові премії, млн. грн.				Темпи приросту страхових премій, %	
	Валові	Чисті	Валові	Чисті	валових премій	чистих премій
	2014		2015		2015/2014	
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка")	6 560,0	5 947,5	7 871,6	7 322,4	20,0	23,1
Страхування фінансових ризиків	4 339,9	2 019,1	3 598,6	2 172,9	-17,1	7,6
Страхування вантажів та багажу	1 842,0	860,4	3 555,4	1 255,4	93,0	45,9
Страхування майна	3 205,3	2 045,1	3 486,2	2 188,1	8,8	7,0
Страхування життя	2 159,8	2 159,7	2 186,6	2 186,6	1,2	1,2
Страхування відповідальності перед третіми особами	1 439,9	671,7	2 059,6	1 391,5	43,0	107,2
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	2 307,9	1 250,4	1 977,6	1 292,1	-14,3	3,3
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	1 625,4	1 507,1	1 929,2	1 862,1	18,7	23,6
Страхування від нещасних випадків	963,3	638,0	535,5	442,7	-44,4	-30,6
Страхування медичних витрат	332,1	321,7	490,7	469,2	47,8	45,9
Авіаційне страхування	276,7	265,8	449,0	426,9	62,3	60,6
Страхування кредитів	684,7	388,2	348,7	200,2	-49,1	-48,4
Страхування від нещасних випадків на транспорті	120,9	109,2	73,5	71,2	-39,2	-34,8
Інші види страхування	909,4	408,9	1 173,8	1 073,4	29,1	162,5
Всього	26 767,3	18 592,8	29 736,0	22 354,9	11,1	20,2

Приріст чистих страхових премій за 2015 рік (+20,2%) сформувався за рахунок суттєвого збільшення надходжень платежів з автострахування (+23,1%), страхування відповідальності перед третіми особами (+107,2%), страхування вантажів та багажу (+45,9%), медичного страхування (+23,6%), авіаційного страхування (+60,6%), страхування фінансових ризиків (+7,6%), , страхування медичних витрат (+45,9%). Водночас, спад чистих страхових

премій спостерігався за такими видами страхування: страхування від нещасних випадків (-30,6%), страхування кредитів (-48,4%), страхування від нещасних випадків на транспорті (-34,8%).

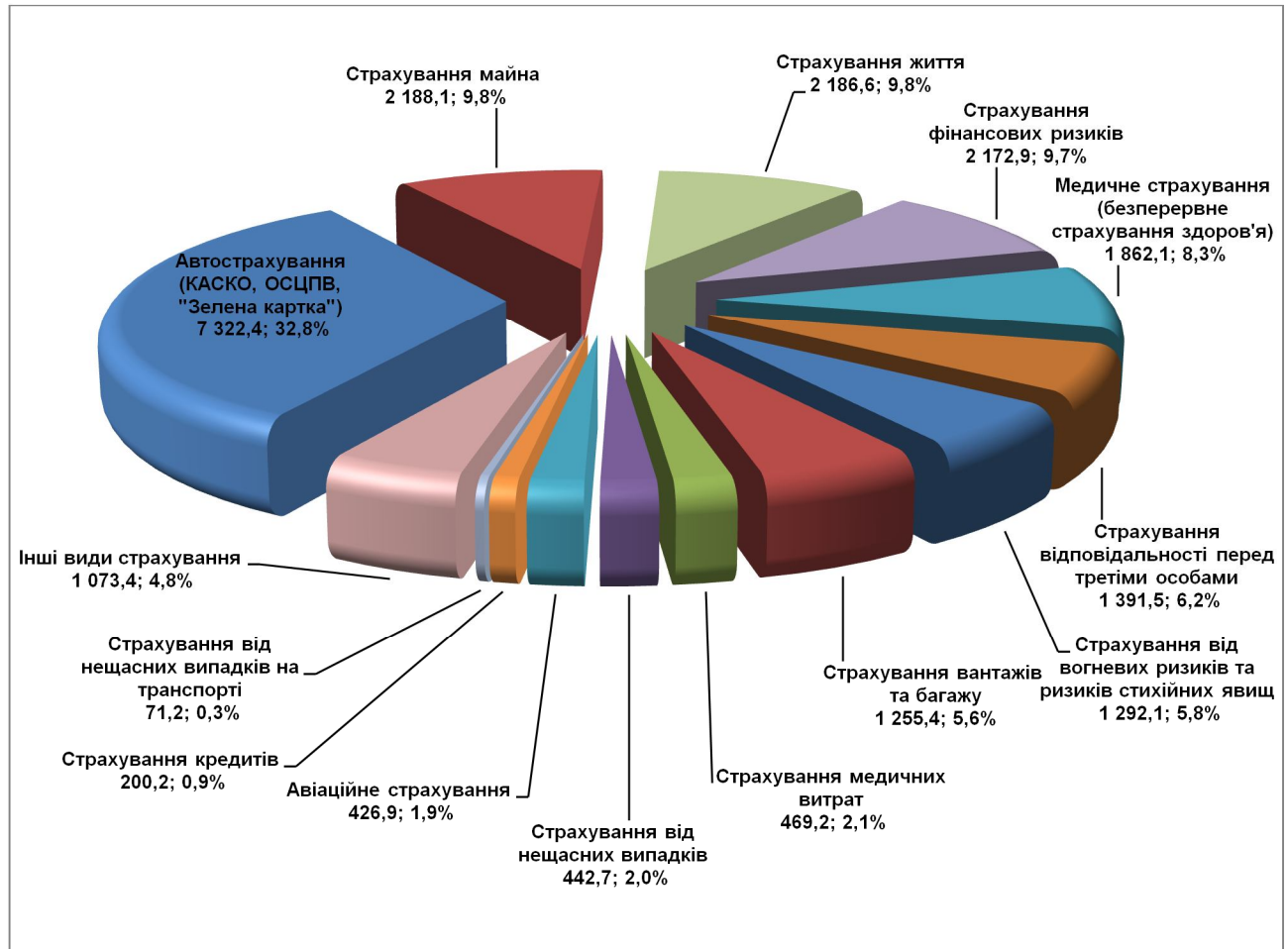


Рис. 4. Структура чистих страхових премій за видами страхування станом на 31.12.2015 (млн. грн.)

У структурі страхових премій за мінусом частки страхових премій, сплачених перестраховикам-резидентам, за видами страхування станом на 31.12.2015 найбільша питома вага належить таким видам страхування, як: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 7 322,4 млн. грн. (або 32,8%) (станом на 31.12.2014 даний показник становив 5 947,5 млн. грн. (або 32,0%)); страхування майна – 2 188,1 млн. грн. (9,8%) (станом на 31.12.2014 даний показник становив 2 045,1 млн. грн. (або 11,0%)); страхування життя – 2 186,6 млн. грн. (або 9,8%) (станом на 31.12.2014 – 2 159,7 млн. грн. (або 11,6%)); страхування фінансових ризиків – 2 172,9 млн. грн. (або 9,7%) (станом на 31.12.2014 – 2 019,1 млн. грн. (або 10,9%)); медичне страхування (безперервне страхування здоров'я) – 1 862,1 млн. грн. (або 8,3%) (станом на 31.12.2014 – 1 507,1 млн. грн. (або 8,1%)); страхування відповідальності перед третіми особами – 1 391,5 млн. грн. (або 6,2%) (станом на 31.12.2014 – 671,7 млн. грн. (або 3,6%)); страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ – 1 292,1 млн. грн. (або 5,8%) (станом на 31.12.2014 – 1 250,4 млн. грн.

(або 6,7%)); страхування вантажів та багажу – 1 255,4 млн. грн. (або 5,6%) (станом на 31.12.2014 – 860,4 млн. грн. (або 4,6%)).

Перерозподіл у структурі чистих страхових премій станом на 31.12.2015 порівняно з аналогічним періодом 2014 року відбувся на користь таких видів страхування, як: страхування відповідальності перед третіми особами (з 3,6% до 6,2%), страхування вантажів та багажу (з 4,6% до 5,6%), автострахування (з 32,0% до 32,8%). При цьому, у структурі чистих страхових премій відбулося зменшення з наступних видів страхування: страхування життя (з 11,6% до 9,8%), страхування від нещасних випадків (з 3,4% до 2,0%), страхування майна (з 11,0% до 9,8%), страхування кредитів (з 2,1% до 0,9%) та страхування фінансових ризиків (з 10,9% до 9,7%).

Страхові виплати/відшкодування

Розмір валових страхових виплат за 2015 рік становив **8 100,5 млн. грн.**, у тому числі з видів страхування, інших, ніж страхування життя – **7 608,9 млн. грн.** (або 93,9%), зі страхування життя – **491,6 млн. грн.** (або 6,1%).

Валові страхові виплати за 2015 рік збільшилися на 59,9% (до 8 100,5 млн. грн.) порівняно з 2014 роком, чисті страхові виплати збільшилися на 55,4% і становили 7 602,8 млн. грн.

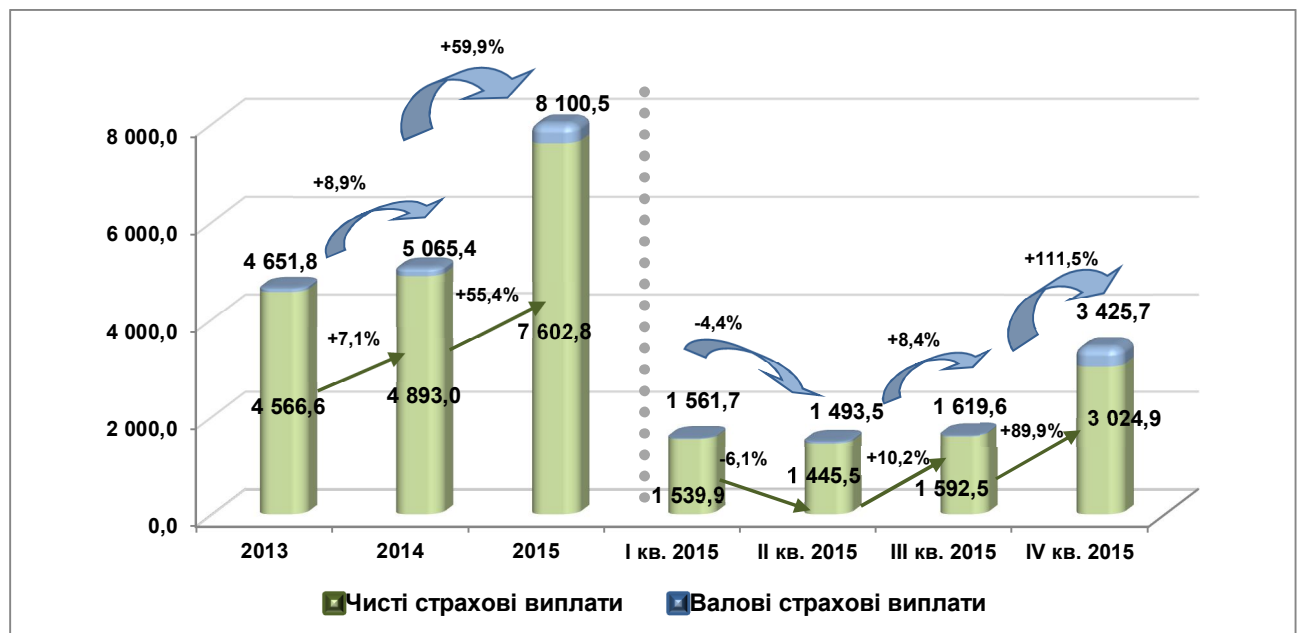


Рис. 5. Динаміка страхових виплат за 2013 – 2015 рр. (млн. грн.)

Страхові виплати в розрізі видів страхування за 2014 – 2015 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 6 та на рис. 6, 7, 8.

Структура валових та чистих страхових виплат за 2014-2015 рр. представлена в таблиці 7.

Таблиця 6

Страхові виплати за видами страхування за 2014 – 2015 рр. (обсяги, структура та темпи приросту)

Види страхування	Страхові виплати, млн. грн.				Структура страхових виплат				Темпи приросту страхових виплат	
	Валові		Чисті		Структура валових виплат		Структура чистих виплат		Валових виплат	Чистих виплат
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2015/2014	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страхування життя	239,2	491,6	239,2	491,6	4,7%	6,1%	4,9%	6,5%	105,5%	105,5%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	4 826,2	7 608,9	4 653,8	7 111,2	95,3%	93,9%	95,1%	93,5%	57,7%	52,8%
Добровільне особисте страхування	1 356,7	1 488,8	1 355,4	1 487,4	26,8%	18,4%	27,7%	19,6%	9,7%	9,7%
Добровільне майнове страхування	2 205,0	4 188,1	2 092,8	4 002,3	43,5%	51,7%	42,8%	52,6%	89,9%	91,2%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	46,9	1 402,6	41,6	1 257,3	0,9%	17,3%	0,9%	16,5%	2890,6%	2922,4%
Добровільне страхування відповідальності	56,6	516,5	56,4	287,9	1,1%	6,4%	1,2%	3,8%	812,5%	410,5%
Недержавне обов'язкове страхування	1 207,9	1 415,5	1 149,2	1 333,6	23,8%	17,5%	23,5%	17,5%	17,2%	16,0%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	1 184,7	1 383,5	1 126,7	1 301,5	23,4%	17,1%	23,0%	17,1%	16,8%	15,5%
Державне обов'язкове страхування	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ВСЬОГО (всі види страхування)	5 065,4	8 100,5	4 893,0	7 602,8	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	59,9%	55,4%

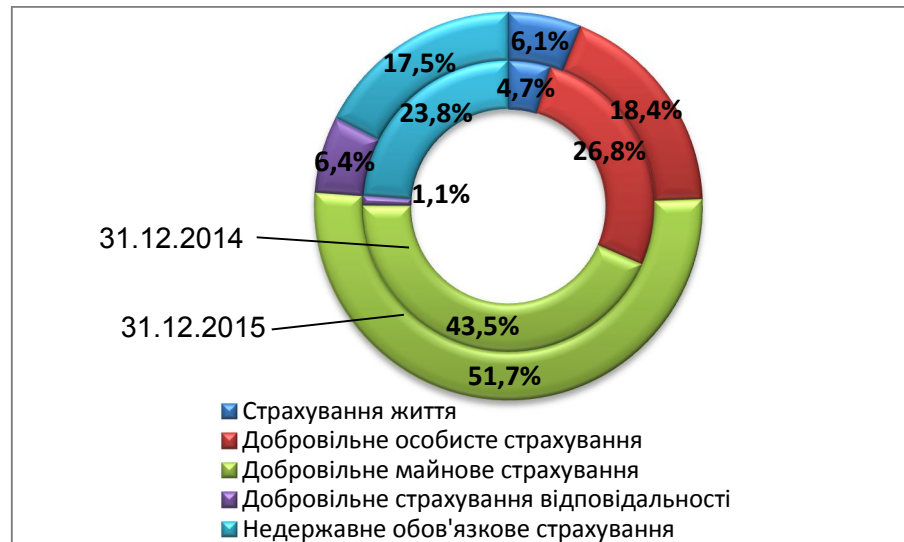


Рис. 6. Структура валових страхових виплат станом на 31.12.2014 та 31.12.2015

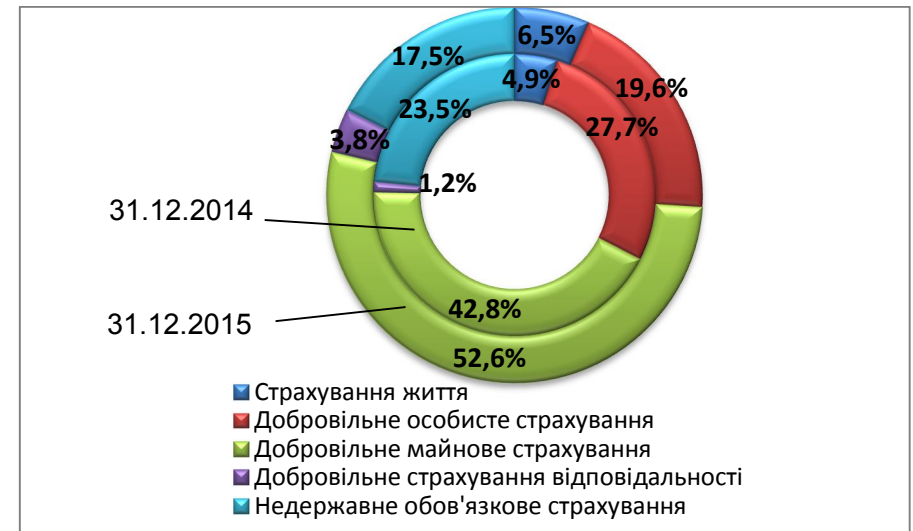


Рис. 7. Структура чистих страхових виплат станом на 31.12.2014 та 31.12.2015

Структура валових та чистих страхових виплат за 2014-2015 рр.

Види страхування	Страхові виплати, млн. грн.				Темпи приросту страхових виплат, %	
	Валові	Чисті	Валові	Чисті	валових виплат	чистих виплат
	2014		2015		2015/2014	
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка")	2 873,9	2 744,1	3 187,2	3 077,6	10,9	12,2
Страхування фінансових ризиків	46,9	41,6	1 402,6	1 257,3	2 890,6	2 922,4
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	1 108,6	1 108,5	1 198,5	1 197,8	8,1	8,1
Страхування життя	239,2	239,2	491,6	491,6	105,5	105,5
Страхування майна	176,4	172,5	434,1	429,3	146,1	148,9
Страхування кредитів	60,0	60,0	302,6	302,6	404,3	404,3
Страхування медичних витрат	112,1	111,1	169,2	169,1	50,9	52,2
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	192,8	161,7	109,8	106,4	-43,1	-34,2
Інші види страхування	255,5	254,3	804,9	571,1	215,0	124,6
Всього	5 065,4	4 893,0	8 100,5	7 602,8	59,9	55,4

Зростання обсягів чистих страхових виплат за 2015 рік мало місце у всіх основних системоутворюючих видах страхування, водночас, виплати у страхуванні від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ зменшилися.

Збільшення чистих страхових виплат за 2015 рік (+55,4%) відбулося за рахунок суттєвого збільшення чистих страхових виплат за договорами страхування фінансових ризиків на 1 215,7 млн. грн., автострахування – 333,5 млн. грн., страхування майна – 256,8 млн. грн. та страхування життя – 252,4 млн. грн.

Структуру страхових виплат (відшкодувань) за мінусом частки страхових виплат, компенсованих перестраховиками-резидентами, за видами страхування станом на 31.12.2015 зображено на рис. 8.

У структурі чистих страхових виплат станом на 31.12.2015 найбільша питома вага страхових виплат припадає на такі види страхування, як: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 3 077,6 млн. грн. (або 40,5%) (станом на 31.12.2014 даний показник становив 2 744,1 млн. грн. (або 56,1%)); страхування фінансових ризиків – 1 257,3 млн. грн. (або 16,5%) (станом на 31.12.2014 – 41,6 млн. грн. (або 0,9%)); медичне страхування (безперервне страхування здоров'я) становить 1 197,8 млн. грн. (або 15,8%) (станом на 31.12.2014 – 1 108,5 млн. грн. (або 22,7%)); страхування життя –

491,6 млн. грн. (або 6,5%) (станом на 31.12.2014 – 239,2 млн. грн. (або 4,9%)); страхування майна – 429,3 млн. грн. (або 5,6%) (станом на 31.12.2014 даний показник становив 172,5 млн. грн. (або 3,5%)).

Структура чистих страхових виплат станом на 31.12.2015 перерозподілилася на користь страхування фінансових ризиків (з 0,9% до 16,5%), страхування кредитів (з 1,2% до 4,0%), страхування майна (з 3,5% до 5,6%) та страхування життя (з 4,9% до 6,5%) за рахунок зменшення частки автострахування (з 56,1% до 40,5%), медичного страхування (з 22,7% до 15,8%), страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (з 3,3% до 1,4%).

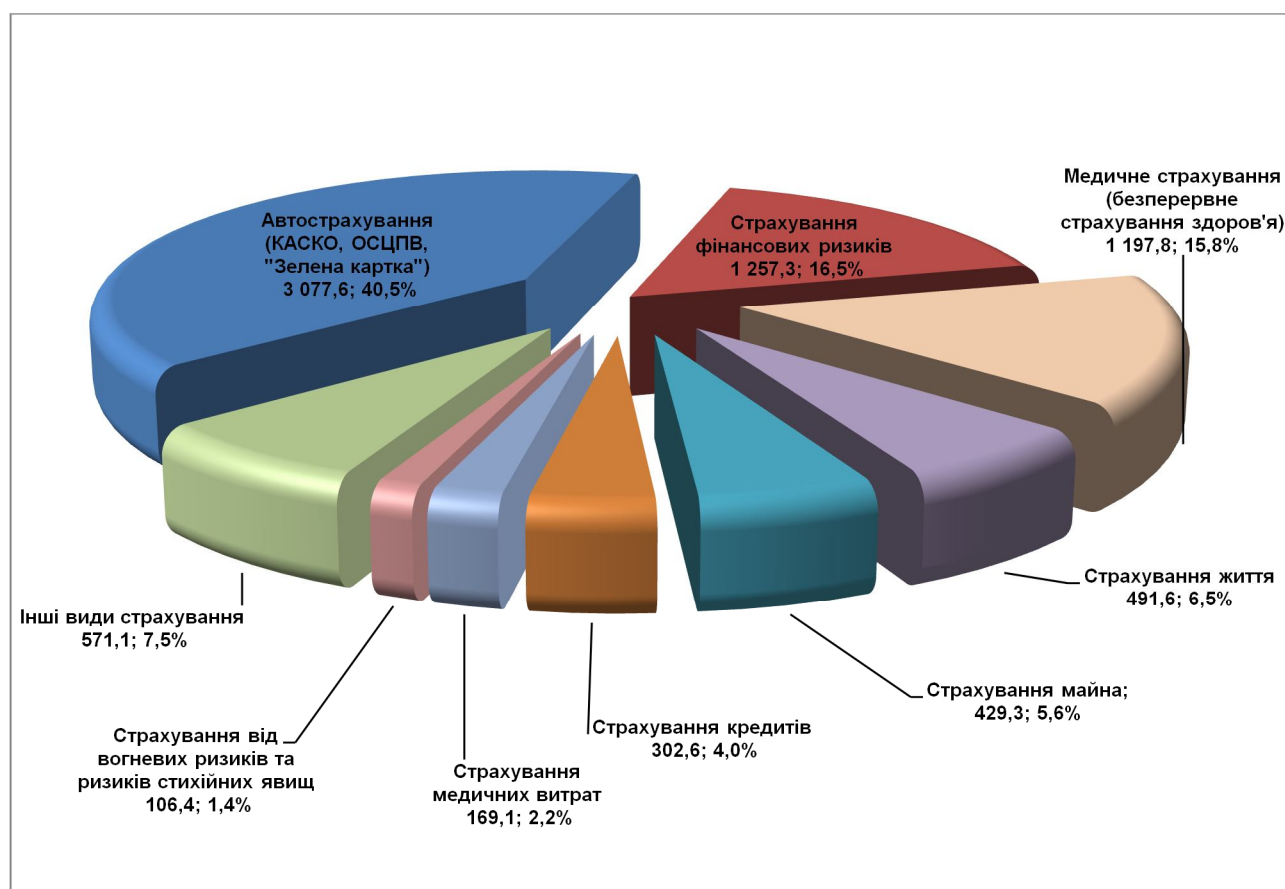


Рис. 8. Структура чистих страхових виплат за видами страхування станом на 31.12.2015

Рівень страхових виплат за видами страхування

Рівень валових страхових виплат (відношення валових страхових виплат до валових страхових премій) станом на 31.12.2015 становив 27,2% (таблиця 8).

Високий рівень валових страхових виплат (більше за загальний по ринку) спостерігався за такими видами страхування: з медичного страхування – 62,1% (станом на 31.12.2014 – 68,2%), добровільного особистого страхування – 46,2% (станом на 31.12.2014 – 42,0%), обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів – 37,6% (станом на 31.12.2014

– 34,2%), недержавного обов'язкового страхування – 31,5% (станом на 31.12.2014 – 28,8%), страхування життя – 22,5% (станом на 31.12.2014 – 11,1%).

Таблиця 8

Рівень страхових виплат за видами страхування

Види страхування	Рівень страхових виплат			
	валових виплат		чистих виплат	
	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015
Страхування життя	11,1%	22,5%	11,1%	22,5%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	19,6%	27,6%	28,3%	35,3%
Добровільне особисте страхування	42,0%	46,2%	49,0%	48,9%
Добровільне майнове страхування	13,8%	24,5%	22,4%	36,6%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	1,1%	39,0%	2,1%	57,9%
Добровільне страхування відповідальності	3,6%	22,5%	7,2%	17,9%
Недержавне обов'язкове страхування	31,5%	28,8%	32,5%	29,1%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	37,6%	34,2%	39,0%	34,8%
ВСЬОГО (всі види страхування)	18,9%	27,2%	26,3%	34,0%

Рівень чистих страхових виплат (відношення чистих страхових виплат до чистих страхових премій) станом на 31.12.2015 становив 34,0% (станом на 31.12.2014 – 26,3%). Високий рівень чистих страхових виплат станом на 31.12.2015 спостерігався за видами добровільного особистого страхування – 48,9%, з обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів – 34,8%, з недержавного обов'язкового страхування – 29,1%, зі страхування життя – 22,5%.

Рівень чистих страхових виплат та чисті страхові виплати за видами страхування за 2015 рік в порівнянні з 2014 роком наведено у таблиці 9.

**Рівень чистих страхових виплат та чисті страхові виплати за
видами страхування за 2014 –2015 рр.**

Види страхування	Чисті страхові виплати (млн. грн.)		Рівень чистих страхових виплат	
	2014	2015	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015
1	2	3	4	5
Страхування кредитів (у тому числі відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	60,0	302,6	15,5%	151,1%
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	1 108,5	1 197,8	73,6%	64,3%
Страхування фінансових ризиків	41,6	1 257,3	2,1%	57,9%
Страхування наземного транспорту ("КАСКО")	1 617,5	1 776,1	52,9%	49,6%
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ)	987,4	1 100,9	41,1%	37,9%
Страхування медичних витрат	111,1	169,1	34,5%	36,0%
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за міжнародними договорами) "Зелена картка"	139,2	200,6	28,8%	24,0%
Страхування життя	239,2	491,6	11,1%	22,5%
Страхування майна	172,5	429,3	8,4%	19,6%
Страхування здоров'я на випадок хвороби	68,4	47,4	22,7%	17,8%
Страхування вантажів та багажу	30,4	114,6	3,5%	9,1%
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	161,7	106,4	12,9%	8,2%
Авіаційне страхування	9,8	22,6	3,7%	5,3%
Інші види страхування	145,7	386,3	9,5%	14,2%

Рівень чистих страхових виплат із страхування кредитів станом на 31.12.2015 збільшився на 135,6 в.п. до рівня 151,1%; рівень чистих страхових виплат із страхування фінансових ризиків збільшився на 55,8 в.п. до рівня 57,9%; страхування життя станом збільшився на 11,4 в.п. до рівня 22,5%; рівень чистих страхових виплат із страхування майна збільшився на 11,2 в.п. до рівня 19,6%; рівень чистих страхових виплат із страхування вантажів та багажу збільшився на 5,6 в.п. до рівня 9,1%; рівень чистих страхових виплат з медичного страхування зменшився на 9,3 в.п. до рівня 64,3%; рівень чистих страхових виплат із страхування здоров'я на випадок хвороби зменшився на 4,9 в.п. до рівня 17,8%; рівень чистих страхових виплат з обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за міжнародними договорами) зменшився на 4,8 в.п. до рівня 24,0%; рівень

чистих страхових виплат зі страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ зменшився на 4,7 в.п. до рівня 8,2%; рівень чистих страхових виплат зі страхування наземного транспорту (КАСКО) зменшився на 3,3 в. п. до рівня 49,6%; рівень чистих страхових виплат з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) зменшився на 3,2 в.п. до рівня 37,9%.

Страхування фізичних осіб

Від страховальників-фізичних осіб за 2015 рік надійшло **10 239,5 млн. грн.** валових страхових премій, що на 7,6% більше, ніж за 2014 рік. За результатами 2015 року продовжується тенденція щодо збільшення обсягу страхових виплат фізичним особам.

Структура валових страхових премій, які надійшли від фізичних осіб за 2015 рік:

8 172,4 млн. грн. – за видами страхування, іншими, ніж страхування життя (на 9,3% більше, ніж за 2014 рік);

2 067,1 млн. грн. – за видом страхування життя (на 1,3% більше, ніж за 2014 рік).

Страхові виплати страховальникам-фізичним особам за 2015 рік становили **3 197,9 млн. грн.** (39,5% від загальних валових виплат), що на 11,7% більше, ніж за відповідний період 2014 року.

Рівень страхових виплат фізичним особам (відношення страхових виплат до страхових премій) станом на 31.12.2015 становив 31,2%, що на 1,1 в. п. більше порівняно зі станом на 31.12.2014 (див. рис. 9).

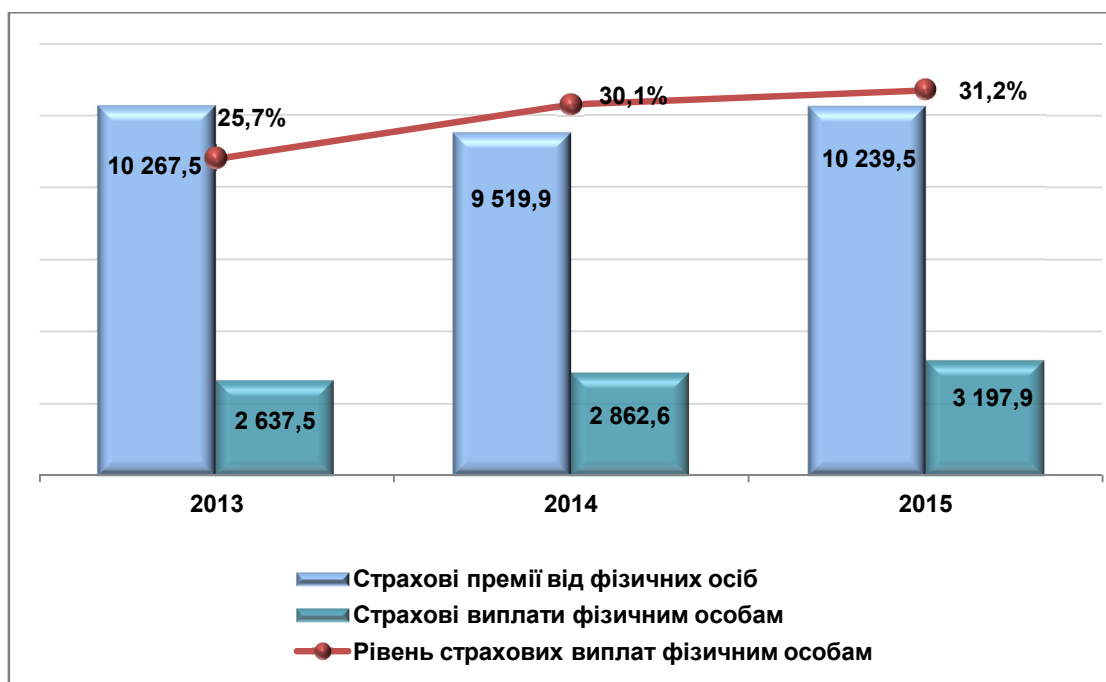


Рис. 9. Динаміка страхових платежів, виплат та рівня страхових виплат у секторі страхування фізичних осіб за 2013 – 2015 рр. (млн. грн.)

Структура страхових платежів та страхових виплат при страхуванні фізичних осіб станом на 31.12.2015 має такий вигляд:

- від страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) надійшло **2 474,7 млн. грн.** (або **24,2%** всіх страхових премій від громадян), що на 414,9 млн. грн. (або на 20,1%) більше в порівнянні з відповідною датою 2014 року; **20,4%** всіх страхових премій від громадян становили премії від страхування наземного транспорту (КАСКО) – **2 092,1 млн. грн.**, що на 105,3 млн. грн. (або на 5,3%) більше в порівнянні з відповідною датою 2014 року; від страхування життя надійшло **2 067,1 млн. грн.** (або **20,2%** всіх страхових премій від громадян), що на 26,7 млн. грн. (або на 1,3%) більше в порівнянні з відповідною датою 2014 року; від медичного страхування (безперервне страхування здоров'я) – **776,2 млн. грн.** (або **7,6%** всіх страхових премій від громадян), що на 32,9 млн. грн. (або на 4,1%) менше в порівнянні з відповідною датою 2014 року; від страхування від нещасних випадків – **402,7 млн. грн.** (або **3,9%** всіх страхових премій від громадян), що на 206,2 млн. грн. (або на 33,9%) менше в порівнянні з відповідною датою 2014 року;

- основна частина страхових виплат (31,9%) здійснена за договорами страхування наземного транспорту (КАСКО) – **1 020,9 млн. грн.**, що на 20,8 млн. грн. (або на 2,1%) більше в порівнянні з відповідною датою 2014 року; **27,0%** страхових виплат здійснено за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) і становить **864,3 млн. грн.**, що на 89,6 млн. грн. (або на 11,6%) більше в порівнянні з відповідною датою 2014 року; за медичним страхуванням фізичним особам було виплачено **504,6 млн. грн.** (або **15,8%** від загального розміру страхових виплат/відшкодувань страхувальникам-фізичним особам), що на 71,9 млн. грн. (або на 12,5%) менше в порівнянні з відповідною датою 2014 року.

Рівень страхових виплат за договорами страхування наземного транспорту (КАСКО), укладеними зі страхувальниками – фізичними особами, станом на 31.12.2015 становив 48,8%, за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 34,9%, за медичним страхуванням – 65,0%.

Кількість укладених договорів страхування з фізичними особами особами за підсумками 2015 року зазнала, зокрема, таких змін:

- кількість укладених договорів страхування майна збільшилася на 27 681,4 тис. одиниць (до 30 912,3 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2014;

- кількість укладених договорів страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ збільшилася на 27 721,7 тис. одиниць (до 30 314,4 тис. одиниць), у порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2014;

– кількість укладених договорів страхування фінансових ризиків збільшилася на 7 150,2 тис. одиниць (до 8 124,4 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2014;

– кількість укладених договорів страхування від нещасних випадків збільшилася на 6 406,4 тис. одиниць (до 16 415,0 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2014;

– кількість укладених договорів страхування життя збільшилася на 606,3 тис. одиниць (до 1 087,3 тис. одиниць), в порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2014.

Основні показники автострахування

Динаміка основних показників страхування автотранспорту – страхування наземного транспорту (КАСКО), страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів за внутрішніми договорами (ОСЦПВ) та за міжнародними договорами ("Зелена картка") – наведена в таблиці 10.

Таблиця 10

Динаміка основних показників автострахування за 2014–2015 рр.

Показник Вид страхування	Валові страхові премії		Валові страхові виплати		Рівень валових страхових виплат		Темпи приросту	
	2014	2015	2014	2015	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015	Валові страхові премії	Валові страхові виплати
	млн. грн.				%		2015/ 2014	
Страхування наземного транспорту (КАСКО)	3 410,8	3 827,4	1 689,2	1 803,7	49,5	47,1	12,2	6,8
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ)	2 554,8	3 028,5	987,9	1 101,5	38,7	36,4	18,5	11,5
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за міжнародними договорами) "Зелена картка"	594,4	1 015,7	196,8	282,0	33,1	27,8	70,9	43,3
Всього	6 560,0	7 871,6	2 873,9	3 187,2	43,8	40,5	20,0	10,9

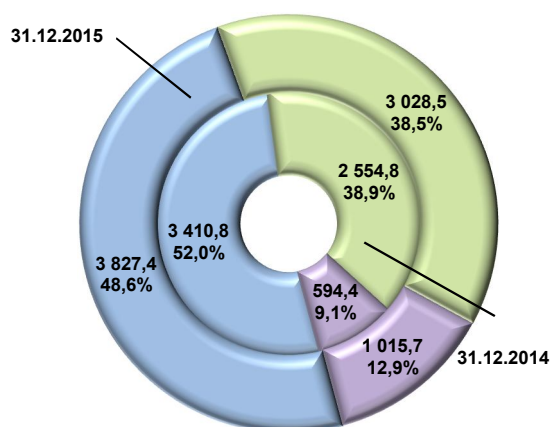
Згідно з даними таблиці 10, за 2015 рік обсяг валових страхових премій з автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») збільшився на 20,0%, обсяг валових страхових виплат зріс на 10,9%. При цьому частка валових страхових премій та валових страхових виплат страхування цивільно-правової

відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) в автострахованні становить 38,5% та 34,6% (відповідно).

Надходження валових страхових премій при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) за 2015 рік збільшилося на **12,2%** у порівнянні з 2014 роком і становило **3 827,4 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) обсяг валових страхових премій збільшився на **18,5%** і становив **3 028,5 млн. грн.**

Обсяг валових страхових виплат при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) за 2015 рік становив **1 803,7 млн. грн.**, що на **6,8%** більше, ніж за 2014 рік; обсяг валових страхових виплат при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) становив **1 101,5 млн. грн.**, що на **11,5%** більше, ніж за 2014 рік.

Структура валових страхових платежів та валових страхових виплат у секторі автостраховання представлена на рисунках 10, 11.

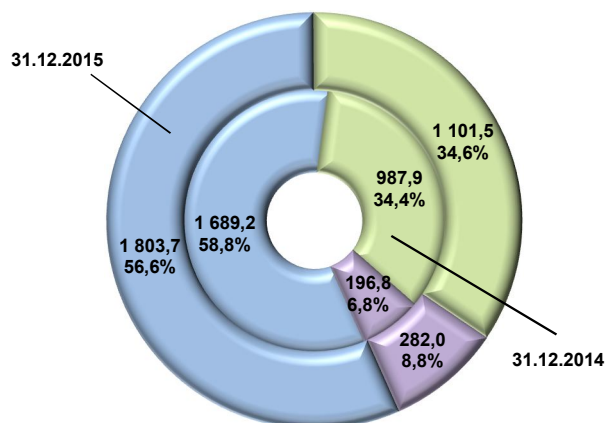


■ Страхування наземного транспорту (КАСКО)

■ Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ)

■ Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за додатковими договорами) "Зелена картка"

Рис. 10. Структура страхових премій у секторі автостраховання станом на 31.12.2014 та 31.12.2015 (млн. грн.)



■ Страхування наземного транспорту (КАСКО)

■ Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ)

■ Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за додатковими договорами) "Зелена картка"

Рис. 11. Структура страхових виплат у секторі автостраховання станом на 31.12.2014 та 31.12.2015 (млн. грн.)

За 2015 рік на 669,4 тис. одиниць (або на 9,0%) зменшилася кількість укладених договорів страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – до 6 790,0 тис. одиниць.

Рівень валових страхових виплат зі страхування наземного транспорту (КАСКО) станом на 31.12.2015 становив 47,1% (станом на 31.12.2014 – 49,5%),

при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 36,4% (станом на 31.12.2014 – 38,7%).

За підсумками 2015 року:

– при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) обсяг чистих страхових премій становив **3 580,4 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – **2 907,4 млн. грн.**;

– при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) обсяг чистих страхових виплат становив **1 776,1 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – **1 100,9 млн. грн.**

Страхування життя

Валові страхові платежі (премії, внески) при страхуванні життя за 2015 рік становили **2 186,6 млн. грн.**, що на **1,2%** більше, ніж за 2014 рік (станом на 31.12.2014 – 2 159,8 млн. грн.).

Структура надходжень валових страхових платежів (премій, внесків) станом на 31.12.2015 має такий вигляд:

2 067,1 млн. грн. (або 94,5%), що надійшли від фізичних осіб;

119,5 млн. грн. (або 5,5%), що надійшли від юридичних осіб.

За 2015 рік збільшилася кількість застрахованих фізичних осіб на 6,9% або на 320 735 осіб (станом на 31.12.2014 застраховано 4 618 275 фізичних осіб, станом на 31.12.2015 – 4 939 010 фізичних осіб).

Протягом 2014 року застраховано 1 549 375 фізичних осіб, що на 20,6% або на 264 132 особи більше проти відповідного періоду 2014 року (за 2014 рік застраховано 1 285 243 фізичні особи).

Структура валових страхових премій та виплат із страхування життя зображена на рисунках 12 та 13.

Обсяги надходжень валових страхових платежів та валових страхових виплат зі страхування життя за 2013 – 2015 рр. зображено на рис. 14.

Обсяг валових страхових виплат із страхування життя за 2015 рік становив **491,5 млн. грн.³**, що на 105,5% більше в порівнянні з 2014 роком (239,2 млн. грн.).

Збільшення страхових виплат зі страхування життя, пов'язане із збільшенням виплат за іншими договорами накопичувального страхування на 252,7 млн. грн. або на 132,0% (станом на 31.12.2014 – 191,5 млн. грн., станом на 31.12.2015 – 444,2 млн. грн.).

³ Включаючи страхові виплати у вигляді анuitетів.

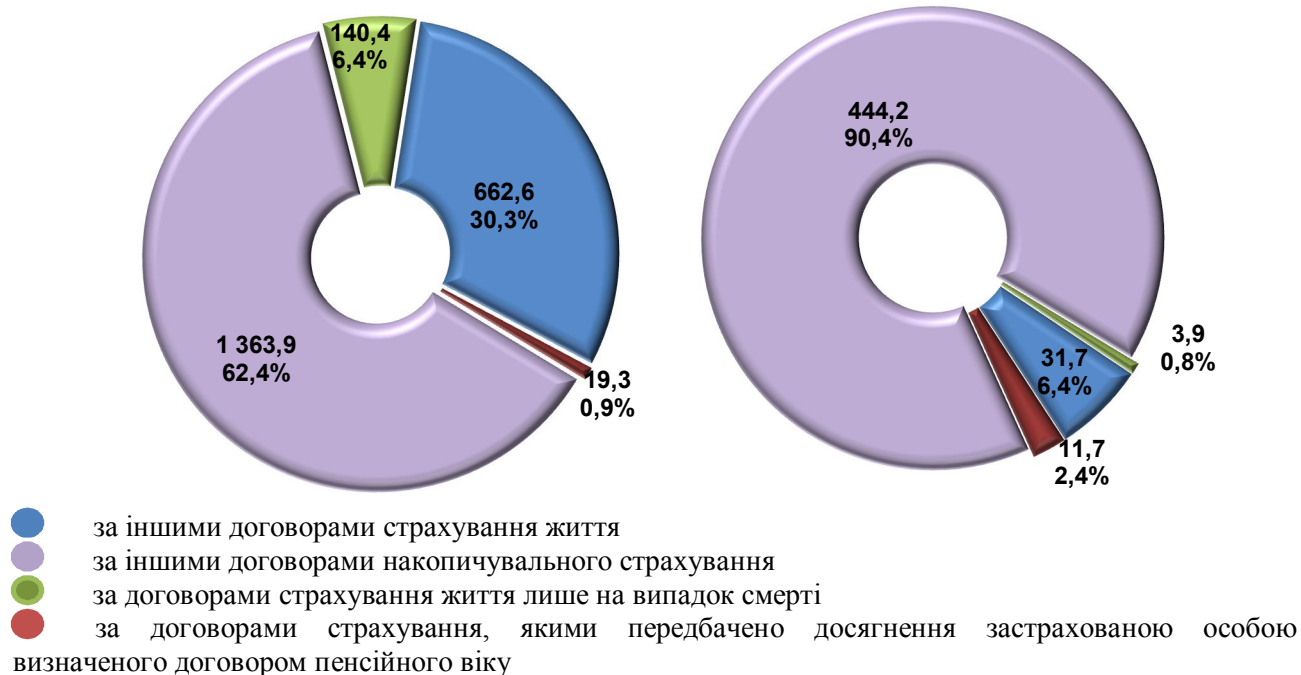


Рис 12. Структура валових страхових премій із страхування життя станом на 31.12.2015 (млн. грн.)

Діаграма не відображає даних страхування довічної пенсії, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника недержавного пенсійного фонду у обсязі 0,4 млн.грн. (0,02%)

Рис 13. Структура валових страхових виплат із страхування життя станом на 31.12.2015 (млн. грн.)



Рис. 14. Динаміка страхових премій та страхових виплат із страхування життя за 2013 – 2015 рр. (млн. грн.)

Станом на 31.12.2015 величина зміни резервів із страхування життя становила 1 719,5 млн. грн. (таблиця 11), що на 258,1 млн. грн. більше у порівнянні з попереднім роком та на 1 093,3 млн. грн. більше у порівнянні з відповідним періодом 2013 року.

Основна частина величини зміни резервів зі страхування життя сформована за іншими договорами накопичувального страхування, а саме – 1 560,8 млн. грн.

Таблиця 11

Зміна резервів зі страхування життя за 2013–2015 рр.

Показники	2013	2014	2015	Темпи приросту	
	млн. грн.			2014/ 2013	2015/ 2014
Величина зміни резервів із страхування життя, у тому числі, яка відповідає:					
інвестиційним доходам, що застосовуються для розрахунку страхових тарифів;	626,2	1 461,4	1 719,5	133,4	17,7
індексації розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за офіційним індексом інфляції;	44,5	-18,3	43,5	-141,1	337,7
частині інвестиційного доходу від розміщення коштів резервів із страхування життя, що залишилась після передбачених статтею 9 Закону України “Про страхування” обов’язкових відрахувань в математичні резерви та вирахувань витрат страховика на ведення справи;	163,5	283,5	266,9	73,4	-5,9
загальному обсягу збільшення розмірів страхових сум та (або) страхових виплат (бонусів), які визначено за іншими фінансовими результатами діяльності згідно з договорами страхування, що передбачають участь страхувальника у інвестиційному доході страховика;	11,8	47,1	54,5	299,2	15,7
величині зміни розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за договорами страхування, грошові зобов’язання за якими визначено у вільноконвертованій валюті або розрахункових величинах.	0,5	188,6	178,1	37620,0	-5,6

За підсумками 2015 року 13 СК "Life" отримали від’ємне значення приросту резервів із страхування життя на загальну суму 11,8 млн. грн., що пов’язано з достроковим розірванням договорів страхування (за підсумками 2014 року від’ємне значення задекларували 14 СК "Life" на загальну суму 55,3 млн. грн.). Приріст резервів із страхування життя становив 1 731,3 млн. грн. Найбільший приріст страхових резервів зі страхування життя (більше 100 млн. грн.) задекларували чотири страхові компанії "Life" у розмірах

619,0 млн. грн., 332,5 млн. грн., 230,1 млн. грн. та 198,3 млн. грн. (35,8%, 19,2%, 13,3% та 11,5% від загального приросту резервів відповідно⁴).

Перестраховування

За договорами перестраховування ризиків за 2015 рік українські страховики (цеденти, перестраховувальники) сплатили часток страхових премій **9 911,3 млн. грн.** (за 2014 рік – 9 704,2 млн. грн.) (рис. 15), з яких:

- перестраховикам-нерезидентам – **2 530,2 млн. грн.**, що на 65,3% більше порівняно з 2014 роком (за 2014 рік – 1 530,5 млн. грн.);
- перестраховикам-резидентам – **7 381,1 млн. грн.**, що на 9,7% менше порівняно з відповідним показником 2014 року (за 2014 рік – 8 173,7 млн. грн.).

Загальна сума часток страхових виплат, компенсованих перестраховиками, становила **1 345,8 млн. грн.** (за 2014 р. – 640,9 млн. грн.), в тому числі компенсовано:

- перестраховиками-нерезидентами – **848,1 млн. грн.** (за 2014 рік – 468,5 млн. грн.);
- перестраховиками-резидентами – **497,7 млн. грн.** (за 2014 рік – 172,4 млн. грн.).

Структура вихідного перестраховування за видами страхування станом на 31.12.2015 (млн. грн.) зображена на рисунку 15.

У структурі вихідного перестраховування станом на 31.12.2015 найбільше сплачено часток страхових премій за такими видами страхування, як: страхування вантажів та багажу (вантажобагажу) – **2 376,0 млн. грн.** (або **24,0%**) (станом на 31.12.2014 – 1 040,4 млн. грн. (або 10,7%)); страхування майна – **1 798,7 млн. грн.** (або **18,1%**) (станом на 31.12.2014 – 1 616,3 млн. грн. (або 16,7%)); страхування фінансових ризиків – **1 712,7 млн. грн.** (або **17,3%**) (станом на 31.12.2014 – 2 480,5 млн. грн. (або 25,6%)); страхування відповідальності перед третіми особами – **1 052,8 млн. грн.** (або **10,6%**) (станом на 31.12.2014 – 858,8 млн. грн. (або 8,8%)); страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ – **871,6 млн. грн.** (або **8,8%**) (станом на 31.12.2014 – 1 204,4 млн. грн. (або 12,4%)); страхування наземного транспорту (КАСКО) – **544,6 млн. грн.** (або **5,5%**) (станом на 31.12.2014 – 520,1 млн. грн. (або 5,4%)); авіаційне страхування – **293,4 млн. грн.** (або **3,0%**) (станом на 31.12.2014 – 199,8 млн. грн. (або 2,1%)).

Перерозподіл у структурі вихідного перестраховування станом на 31.12.2015 порівняно з 2014 роком відбувся на користь таких видів страхування, як: страхування вантажів та багажу (з 10,7% до 24,0%); страхування відповідальності перед третіми особами (з 8,8% до 10,6%); страхування майна (з 16,7% до 18,1%). При цьому, у структурі вихідного

⁴ Від'ємні значення приросту резервів із страхування життя при розрахунку часток не використовувались.

перестраховання відбулося зменшення з наступних видів страхування: страхування фінансових ризиків (з 25,6% до 17,3%); страхування виданих гарантій (порук) та прийнятих гарантій (з 4,5% до 0,4%); страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (з 12,4% до 8,8%); страхування від нещасних випадків (з 3,4% до 1,0%); страхування кредитів (з 3,1% до 1,6%).

Страхові премії сплачені на перестраховання станом на 31.12.2015 у порівнянні з відповідним періодом минулого року збільшились на 2,1% або на 207,2 млн. грн. Збільшення вихідного перестраховання відбулось майже по всіх видах страхування, окрім страхування фінансових ризиків (-31,0%), страхування виданих гарантій (порук) та прийнятих гарантій (-91,5%), страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (-27,6%), страхування від нещасних випадків (-70,4%), страхування кредитів (-48,5%).

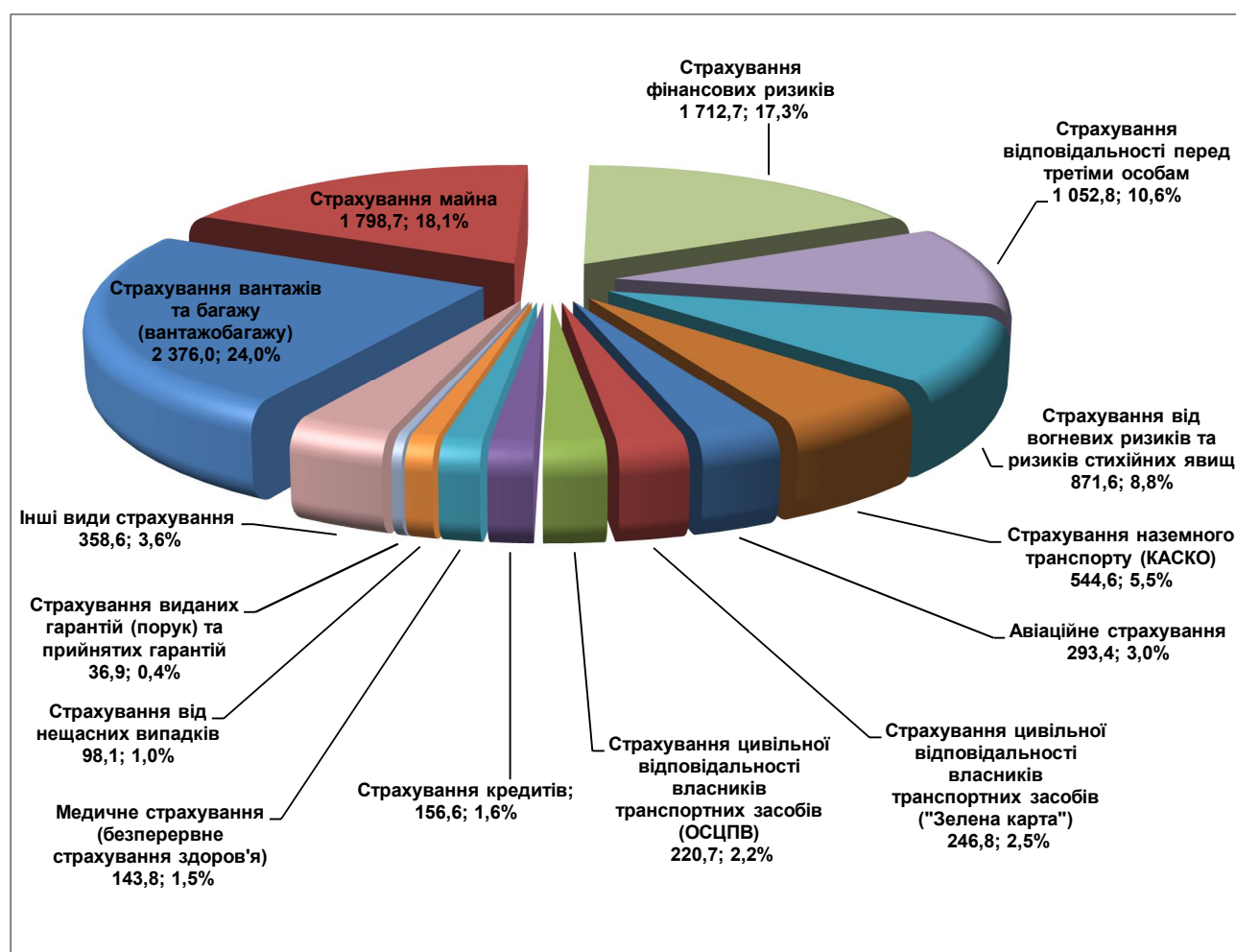


Рис. 15. Структура вихідного перестраховання за видами страхування станом на 31.12.2015 (млн. грн.)

Співвідношення вихідного перестраховання до валових страхових премій станом на 31.12.2015 становило 33,3%, що на 3 в.п. менше аналогічного показника минулого року та на 2,8 в.п. більше показника 2013 року (станом на 31.12.2014 – 36,3%, станом на 31.12.2013 – 30,5%,) (рис. 16).

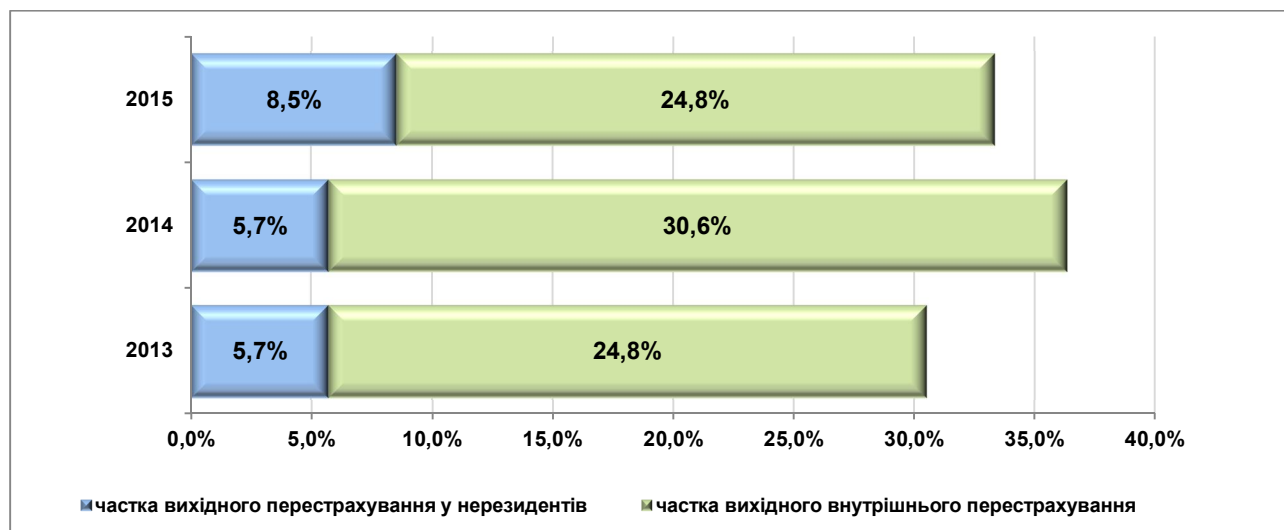


Рис. 16. Частки вихідного перестрахування у співвідношенні до валових страхових премій за 2013 – 2015 рр.

У 2015 році частка внутрішнього вихідного перестрахування зменшилась на 5,8 в.п. порівняно з 2014 роком та становила рівень 2013 року – 24,8%. Частка зовнішнього вихідного перестрахування за 2015 рік збільшилась на 2,8 в.п. порівняно з рівнем 2014 та 2013 років.



Рис. 17. Співвідношення часток резидентів та нерезидентів у вихідному перестрахуванні у 2013 - 2015 рр.

Протягом 2013 – 2015 років змінювалась обсяги вихідного перестрахування, відповідно зазнали змін і частки резидентів та нерезидентів у вихідному перестрахуванні. При рості у 2015 році порівняно з 2014 роком операцій з перестрахування із страховиками-нерезидентами на 65,3% їх частка

у вихідному перестрахованні збільшилась на 9,7 в.п. до рівня 25,5%. Відповідно зменшилась частка резидентів з рівня 84,2% за 2014 рік, до рівня 74,5% за 2015 рік.

На рис. 18 представлено структуру перестраховання ризиків у нерезидентів станом на 31.12.2015. Від загальної суми сплачених часток страхових премій на перестраховання нерезидентам найбільше сплачено до Великобританії – 24,5%, Німеччини – 18,1%, Швейцарії – 10,9%, Польщі – 8,5% та Російської Федерації – 7,2%.

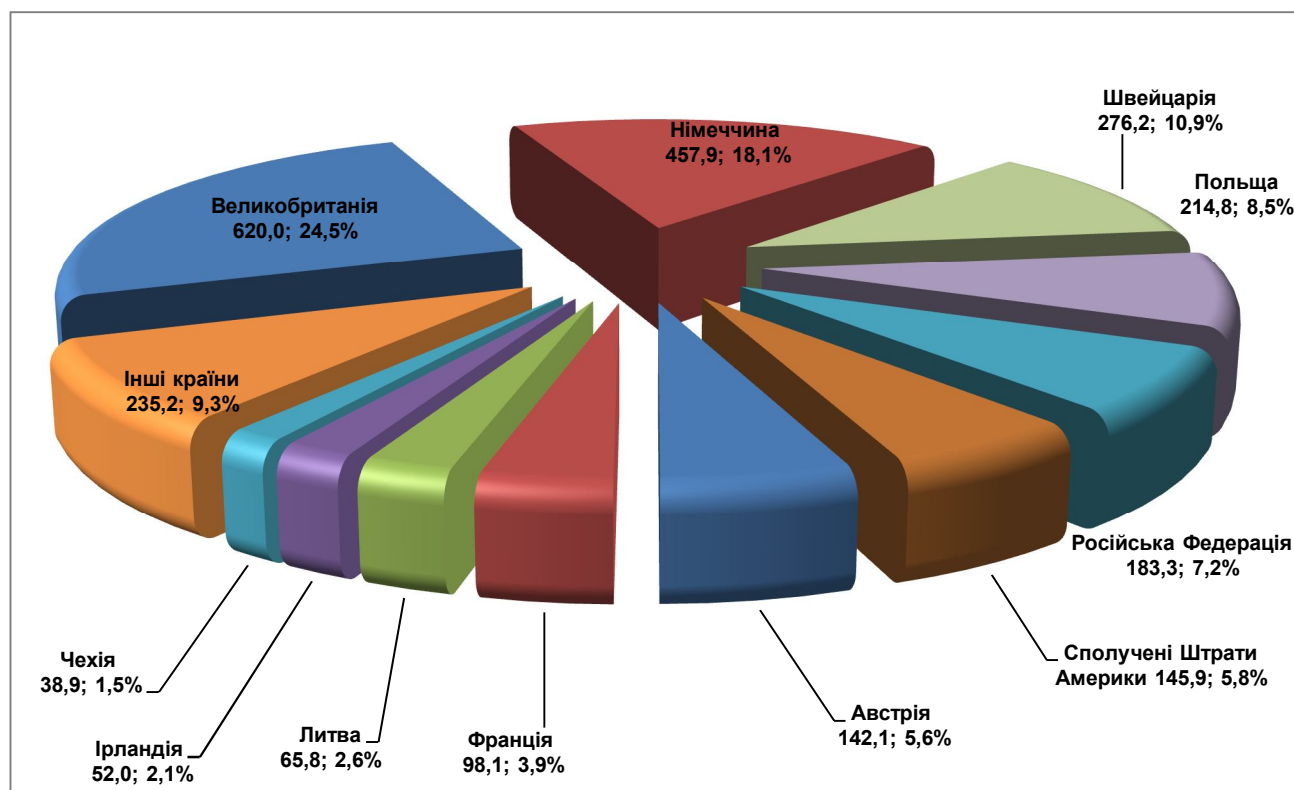


Рис. 18. Частка страхових платежів, яка належить перестраховику-нерезиденту, станом на 31.12.2015 (млн. грн.)

Структура вихідного перестраховання станом на 30.09.2015 порівняно з аналогічним періодом 2014 року зазнала змін на користь таких країн, як: Польщі (з 1,5% до 8,5%), США (з 2,0% до 5,8%), Литви (з 0,03% до 2,6%), Великобританії (з 22,9% до 24,5%) за рахунок зменшення частки страхових платежів Російської Федерації (з 18,0% до 7,2%), Німеччини (з 21,4% до 18,1%), та Швейцарії (з 13,7% до 10,9%).

Структура перестраховання ризиків у нерезидентів станом на 31.12.2015 має такий вигляд:

- Великобританія, займає 24,5% в загальній сумі перестраховання проти 22,9% станом на 31.12.2014. Обсяг перестраховання зріс на 270,1 млн. грн. або на 77,2% (станом на 31.12.2015 – 620,0 млн. грн., станом на 31.12.2014 – 349,9 млн. грн.);
- Німеччина, займає 18,1% в загальній сумі перестраховання проти 21,4% станом на 31.12.2014. Обсяг перестраховання збільшився на

- 131,0 млн. грн. або на 40,1% (станом на 31.12.2015 – 457,9 млн. грн., станом на 31.12.2014 – 326,9 млн. грн.);
- Швейцарія, займає 10,9% в загальній сумі перестраховування проти 13,7% станом на 31.12.2014. Обсяг перестраховування збільшився на 66,2 млн. грн. або на 31,5% (станом на 31.12.2015 – 276,2 млн. грн., станом на 31.12.2014 – 210,5 млн. грн.);
 - Польща, займає 8,5% в загальній сумі перестраховування проти 1,5% станом на 31.12.2014. Обсяг перестраховування зріс на 191,5 млн. грн. або в 8 разів (станом на 31.12.2015 – 214,8 млн. грн., станом на 31.12.2014 – 23,3 млн. грн.);
 - Російська Федерація, займає 7,2% в загальній сумі перестраховування проти 18,0% станом на 31.12.2014. Обсяг перестраховування зменшився на 91,9 млн. грн. або на 33,4% (станом на 31.12.2015 – 183,3 млн. грн., станом на 31.12.2014 – 275,2 млн. грн.);
 - США, займають 5,8% в загальній сумі перестраховування проти 2,0% станом на 31.12.2014. Обсяг перестраховування зріс на 114,5 млн. грн. або в три рази (станом на 31.12.2015 – 145,9 млн. грн., станом на 31.12.2014 – 31,4 млн. грн.).

Активи страховиків та сформовані страхові резерви

Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2013 – 2015 рр. зображена на рис. 19.

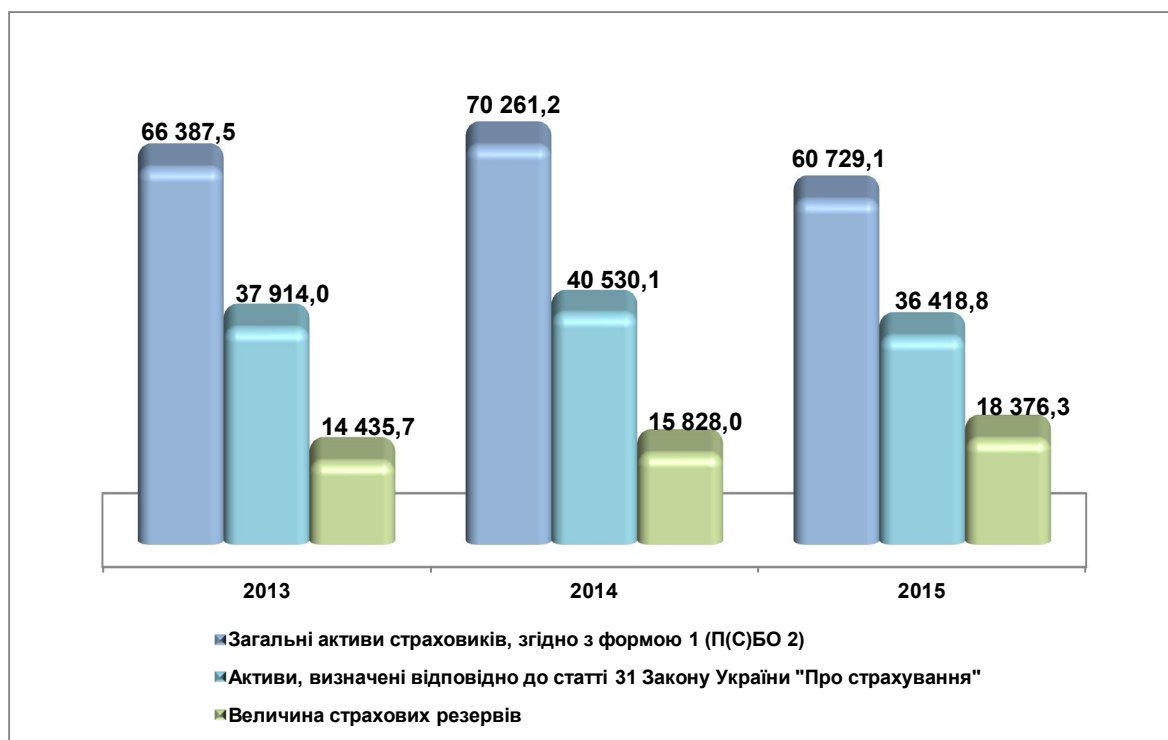


Рис. 19. Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2013 – 2015 рр. (млн. грн.)

Станом на 31.12.2015 обсяг загальних активів страховиків становив **60 729,1** млн. грн., що на 13,6% менше в порівнянні з відповідним показником минулого року.

Величина активів, визначених відповідно до статті 31 Закону України «Про страхування», зменшилась в порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2014 на 4 111,3 млн. грн. або на 10,1% та склала 60,0% загальних активів страховиків (станом на 31.12.2014 активи, визначені по статті 31 Закону України «Про страхування» становили 40 530,1 млн. грн., станом на 31.12.2015 – 36 418,8 млн. грн.).

Описана вище негативна динаміка показників активів страховиків пов'язана із зменшенням кількості страхових компаній та із списанням неліквідних активів з балансів страховиків.

Розміщення страхових резервів здійснюється згідно зі статтею 31 Закону України «Про страхування», де визначено перелік активів за відповідними категоріями.

Станом на 31.12.2015 обсяг активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів⁵, становив **36 418,8** млн. грн., які в розмірі **18 687,0** млн. грн. використано з метою представлення коштів страхових резервів.

На зменшення загальних активів страховиків (-13,6%) та активів, визначених законодавством для представлення коштів страхових резервів (-10,1%) при збільшенні страхових резервів (+16,1%) вплинули такі чинники: втрата активів пов'язана з анексією Автономної Республіки Крим та веденням бойових дій на сході України; проведення переоцінки активів за справедливою вартістю, призвело до росту страхових резервів.

Структура активів страхових компаній, визначених відповідно до статті 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів (таблиця 12) станом на 31.12.2015 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.2014, мала такі зміни:

- на 6 107,7 млн. грн. (або на 33,9%) зменшився обсяг активів, дозволених для представлення акціями, і склав 11 901,4 млн. грн. (або 32,7% від загального обсягу активів проти 44,4% станом на 31.12.2014);
- на 3 572,0 млн. грн. (або на 39,5%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення банківськими вкладками (депозитами), і становив 12 603,8 млн. грн. (або 34,6% від загального обсягу активів проти 22,3% станом на 31.12.2014). При цьому, обсяг активів, дозволених для представлення банківськими вкладками (депозитами) в іноземній валюті збільшився на 1 535,0 млн. грн. (або на 86,8%) і становить 3 303,7 млн. грн. проти 1 768,7 млн. грн. станом на 31.12.2014;

⁵ - відповідно до статті 31 Закону України «Про страхування».

- на 126,8 млн. грн. (або на 3,3%) зменшився обсяг активів, дозволених для представлення правами вимог до перестраховиків, і становив 3 740,6 млн. грн. (або 10,3% від загального обсягу активів проти 9,5% станом на 31.12.2014);
- на 785,7 млн. грн. (або на 23,2%) зменшився обсяг активів, дозволених для представлення цінними паперами, що емітуються державою, і склав 2 604,3 млн. грн. (або 7,2% від загального обсягу активів проти 8,4% станом на 31.12.2014);
- на 258,4 млн. грн. (або на 9,3%) зменшився обсяг активів, дозволених для представлення грошовими коштами на поточних рахунках, і становив 2 531,3 млн. грн. (або 7,0% від загального обсягу активів проти 6,9% станом на 31.12.2014).

На рис. 20 відображена структура активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»).

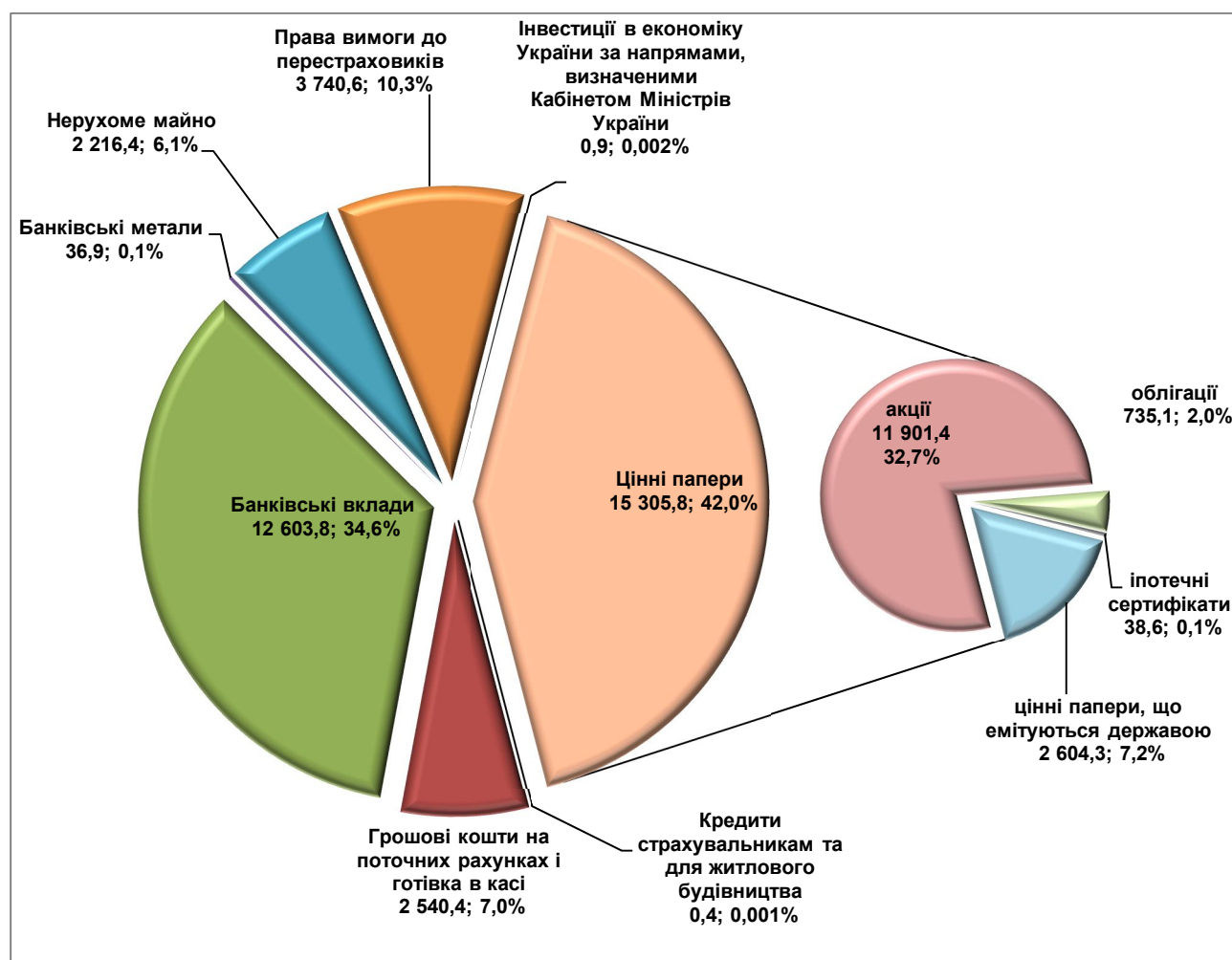


Рис. 20. Структура активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»), станом на 31.12.2015 (млн. грн.)

Протягом 2013 - 2015 років помітно змінився розподіл резервів на категорії «технічні резерви» та «резерви зі страхування життя» на користь останніх. Так «резерви зі страхування життя» станом на 31.12.2013 становили 26,6% страхових резервів, станом на 31.12.2014 – 33,5%, станом на 31.12.2015 – 37,5%. Відповідно зменшилась частка «технічних резервів» з 73,4% станом на 31.12.2013 до 62,5% станом на 31.12.2015.

У структурі активів, якими представлені **технічні резерви та резерви зі страхування життя** (таблиця 13), станом на 31.12.2015 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.2014 відбулися такі зміни:

- на 3 075,9 млн. грн. (або на 49,9%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення банківськими вкладками (депозитами), і становив 9 239,1 млн. грн. (або 49,4% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя). При цьому, обсяг активів, дозволених для представлення банківськими вкладками (депозитами) в іноземній валюті збільшився на 1 878,0 млн. грн. (або на 134,5%) і становить 3 274,5 млн. грн. проти 1 396,5 млн. грн. станом на 31.12.2014;
- на 363,2 млн. грн. (або на 14,5%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення правами вимог до перестраховиків, і становив 2 862,8 млн. грн. (або 15,3% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя);
- на 490,4 млн. грн. (або на 16,6%) зменшився обсяг активів, дозволених для представлення цінними паперами, що емітуються державою, і становив 2 461,2 млн. грн. (або 13,2% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя);
- на 72,3 млн. грн. (або на 4,2%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення грошовими коштами на поточних рахунках, і становив 1 798,5 млн. грн. (або 9,6% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя);
- на 442,4 млн. грн. (або на 31,2%) зменшився обсяг активів, дозволених для представлення акціями, і становив 975,5 млн. грн. (або 5,2% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя).

На рис. 21 зображено розміщення коштів технічних резервів та резервів зі страхування життя станом на 31.12.2015.

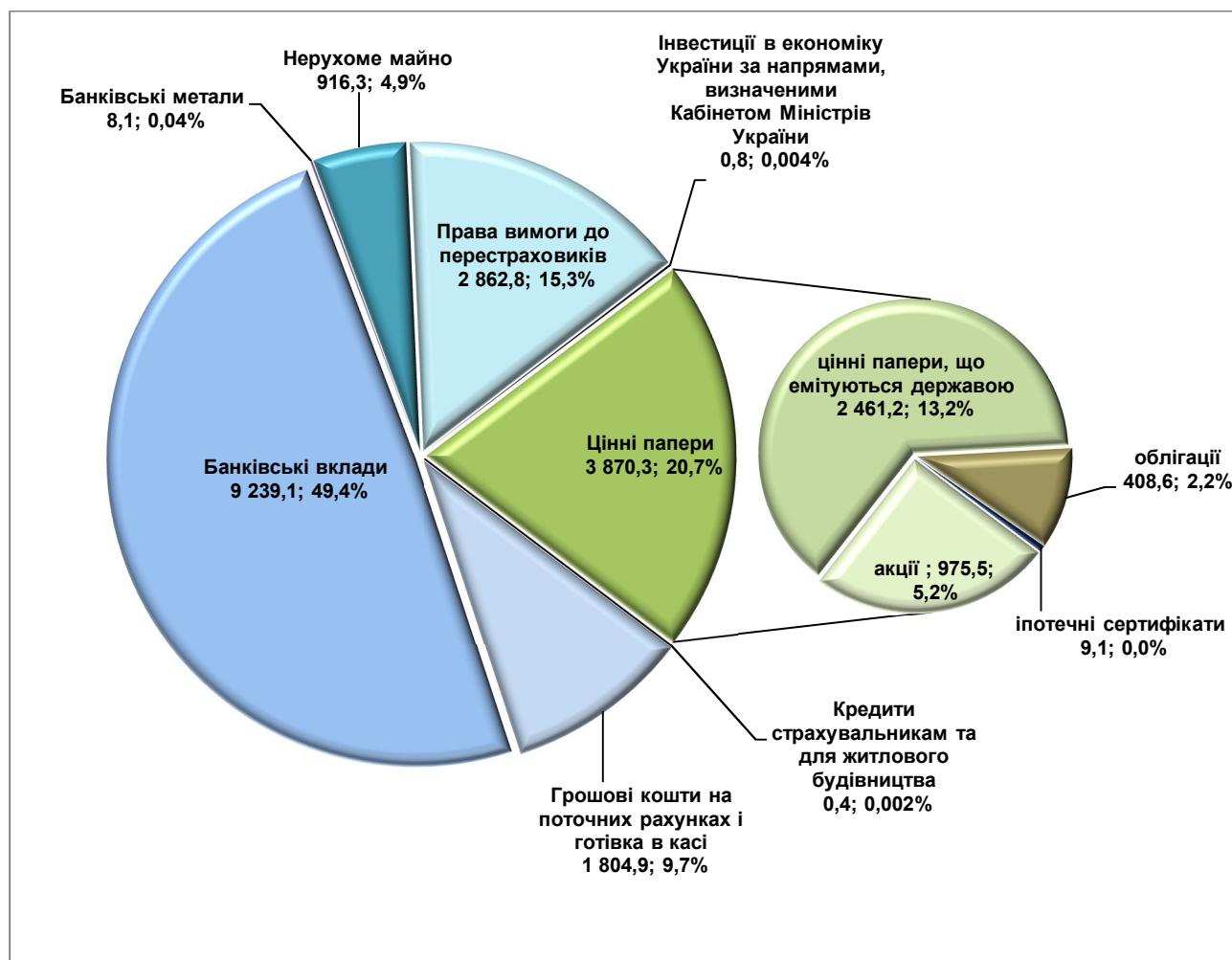


Рис. 21. Розміщення коштів технічних резервів та резервів зі страхування життя станом на 31.12.2015 (млн. грн.)

У структурі активів, якими представлені **технічні резерви** (таблиця 14), станом на 31.12.2015 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.2014 відбулися такі зміни:

- на 1 250,0 млн. грн. (або на 30,9%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладах (депозитах) і становив 5 292,3 млн. грн. (або 44,7% від обсягу активів, якими представлені технічні резерви). При цьому, обсяг активів, дозволених для представлення банківськими вкладами (депозитами) в іноземній валюті збільшився на 491,9 млн. грн. (або на 73,4%) і становив 1 162,0 млн. грн. проти 670,1 млн. грн. станом на 31.12.2014;
- на 264,0 млн. грн. (або на 11,2%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення правами вимог до перестраховиків, і становив 2 630,2 млн. грн. (або 22,2% від обсягу активів, якими представлені технічні резерви);
- на 78,7 млн. грн. (або на 5,5%) зменшився обсяг активів, дозволених для представлення грошовими коштами на поточних рахунках, і становив 1 349,0 млн. грн. (або 11,4% від обсягу активів, якими представлені технічні резерви). При цьому, обсяг активів, дозволених для представлення

грошовими коштами на поточних рахунках в іноземній валюті збільшився на 32,6 млн. грн. (або на 11,7%) і становив 311,9 млн. грн. проти 279,3 млн. грн. станом на 31.12.2014;

- на 100,5 млн. грн. (або на 13,5%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення цінними паперами, що емітуються державою, і становив 847,7 млн. грн. (або 7,2% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви);
- на 491,6 млн. грн. (або на 38,7%) зменшився обсяг коштів, дозволених для представлення акціями, і становив 779,4 млн. грн. (або 6,6% від обсягу активів, якими представлені технічні резерви).

У структурі активів, якими представлені **резерви зі страхування життя** (таблиця 15), станом на 31.12.2015 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.2014 відбулися такі зміни:

- на 1 825,9 млн. грн. (або на 86,2%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладах (депозитах) і становив 3 946,8 млн. грн. (або 57,5% від обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя). При цьому, обсяг активів, дозволених для представлення банківськими вкладками (депозитами) в іноземній валюті збільшився на 1 386,1 млн. грн. і становив 2 112,5 млн. грн. проти 726,4 млн. грн. станом на 31.12.2014;
- на 590,9 млн. грн. (або на 26,8%) зменшився обсяг коштів, вкладених у цінні папери, що емітуються державою, і становив 1 613,5 млн. грн. (або 23,5% від обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя);
- на 150,9 млн. грн. (або на 50,6%) збільшився обсяг грошових коштів на поточних рахунках, і становив 449,4 млн. грн. (або 6,6% від обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя);
- на 24,0 млн. грн. (або на 8,2%) збільшився обсяг коштів, вкладених в облігації, і становив 315,6 млн. грн. (або 4,6% від обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя).

Активи страхових компаній

Структура активів	Активи страховиків			
	млн. грн.		%	
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015
Загальні активи по балансу	70 261,2	60 729,1	X	X
Категорія активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів				
Активи, визначені ст.31 Закону України «Про страхування», у тому числі:	40 530,1	36 418,8	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	2 789,7	2 531,3	6,9%	7,0%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	733,2	759,9	1,8%	2,1%
2) банківські вклади (депозити)	9 031,8	12 603,8	22,3%	34,6%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	1 768,7	3 303,7	4,4%	9,1%
3) банківські метали	36,4	36,9	0,1%	0,1%
4) нерухоме майно	2 045,5	2 216,4	5,0%	6,1%
5) акції	18 009,1	11 901,4	44,4%	32,7%
6) облігації	809,6	735,1	2,0%	2,0%
7) іпотечні сертифікати	468,3	38,6	1,2%	0,1%
8) цінні папери, що емітуються державою	3 390,0	2 604,3	8,4%	7,2%
9) права вимоги до перестраховиків	3 867,4	3 740,6	9,5%	10,3%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	1 910,7	2 286,1	4,7%	6,3%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України *	61,4	0,9	0,2%	0,002%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	59,3	0,4	0,1%	0,001%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	2,2	0,5	0,005%	0,001%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,6	0,3	0,01%	0,001%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,1	0,1	0,0002%	0,0003%
13) готівка в касі	16,2	9,1	0,04%	0,02%

* - Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1211 «Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів».

Розміщення коштів технічних резервів та резервів зі страхування життя

Структура активів	Страхові резерви			
	млн. грн.		%	
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015
Сформовані страхові резерви	15 828,0	18 376,3	X	X
<i>Категорії активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя, у тому числі:	16 065,2	18 687,0	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 726,2	1 798,5	10,7%	9,6%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	449,6	413,0	2,8%	2,2%
2) банківські вклади (депозити)	6 163,2	9 239,1	38,4%	49,4%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	1 396,5	3 274,5	8,7%	17,5%
3) банківські метали	15,5	8,1	0,1%	0,04%
4) нерухоме майно	846,3	916,3	5,3%	4,9%
5) акції	1 417,9	975,5	8,8%	5,2%
6) облігації	418,6	408,6	2,6%	2,2%
7) іпотечні сертифікати	0,0	9,1	0,0%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	2 951,6	2 461,2	18,4%	13,2%
9) права вимоги до перестраховиків	2 499,6	2 862,8	15,6%	15,3%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	1 691,2	1 945,8	10,5%	10,4%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	8,3	0,8	0,05%	0,004%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	7,7	0,4	0,05%	0,002%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,6	0,4	0,004%	0,002%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,5	0,3	0,03%	0,002%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,005	0,1	0,0%	0,0005%
13) готівка в касі	13,4	6,4	0,1%	0,03%

Розміщення коштів технічних резервів страхових компаній

Структура активів	Технічні резерви			
	млн. грн.		%	
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015
Сформовані страхові резерви	15 828,0	18 376,3	100,0%	100,0%
- у тому числі технічні резерви	10 522,0	11 487,0	66,5	62,5%
<i>Категорії активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені технічні резерви, у тому числі:	10 757,0	11 827,2	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 427,7	1 349,0	13,3%	11,4%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	279,3	311,9	2,6%	2,6%
2) банківські вклади (депозити)	4 042,3	5 292,3	37,6%	44,7%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	670,1	1 162,0	6,2%	9,8%
3) банківські метали	2,7	2,2	0,03%	0,02%
4) нерухоме майно	759,0	818,4	7,1%	6,9%
5) акції	1 271,0	779,4	11,8%	6,6%
6) облігації	127,0	92,9	1,2%	0,8%
7) іпотечні сертифікати	0,0	9,1	0,0%	0,1%
8) цінні папери, що емітуються державою	747,2	847,7	6,9%	7,2%
9) права вимоги до перестраховиків	2 366,2	2 630,2	22,0%	22,2%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	1 557,8	1 713,4	14,5%	14,5%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	0,6	0,0	0,006%	0,0%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	0,3	0,0	0,003%	0,0%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,3	0,0	0,003%	0,0%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	0,0	0,0	0,0%	0,0%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,0	0,0	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	13,3	6,0	0,1%	0,1%

Розміщення коштів резервів зі страхування життя

Структура активів	Резерви зі страхування життя			
	млн грн.		%	
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015
Сформовані страхові резерви	15 828,0	18 376,3	100,0%	100,0%
- у тому числі резерви зі страхування життя	5 306,0	6 889,3	33,5%	37,5%
<i>Категорії активів, визначені статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені резерви зі страхування життя, у тому числі:	5 308,2	6 859,8	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	298,5	449,4	5,6%	6,6%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	170,3	101,0	3,2%	1,5%
2) банківські вклади (депозити)	2 120,9	3 946,8	40,0%	57,5%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	726,4	2 112,5	13,7%	30,8%
3) банківські метали	12,8	6,2	0,2%	0,1%
4) нерухоме майно	87,3	97,9	1,6%	1,4%
5) акції	146,9	196,2	2,8%	2,9%
6) облігації	291,6	315,6	5,5%	4,6%
7) іпотечні сертифікати	0,0	0,0	0,0%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	2 204,4	1 613,5	41,5%	23,5%
9) права вимоги до перестраховиків	133,4	232,6	2,5%	3,4%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	133,4	232,4	2,5%	3,4%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	7,7	0,8	0,1%	0,01%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	7,4	0,4	0,1%	0,006%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,3	0,4	0,006%	0,006%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,5	0,3	0,1%	0,004%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,05	0,09	0,001%	0,001%
13) готівка в касі	0,1	0,4	0,002%	0,006%